

กรณีศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบ

การปฏิบัติงานของโรงเรียน

**A CASE STUDY OF THE EFFECT OF USING COMMUNITY
TO EXAMINE THE PERFORMANCES OF SCHOOLS**

วิทยานิพนธ์

ของ

สัจด์ ศรีเจริญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	กรณีศึกษาผลกระทบจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนในตำบลเขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	นายสัจด์ ศรีเจริญ		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ ดร.เดช เค้าน้อย	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคยา บรรณประสิทธิ์	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา การบริหารการศึกษา	
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2551	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาผลกระทบจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนในตำบลเขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) กำหนดวิธีการและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย กำหนดจากผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครูผู้สอน 40 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 45 คน จากโรงเรียนต่างๆ ในตำบลเขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้น 90 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จัดกระทำข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์เป็นคำร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

ด้านวิชาการ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมช่วยเหลือหรือสนับสนุนการนิเทศภายใน การจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แผนพัฒนาสถานศึกษาด้านการเรียนการสอน การบริหารการใช้ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและให้ความเห็น เสนอกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน เพราะชุมชนยังเข้ามามีส่วนร่วมไม่มาก เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ด้านวิชาการ โรงเรียนมีความต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับทางโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนควรให้

ความรู้เรื่องหลักสูตรรวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่ด้านวิชาการที่ควรมีร่วมกัน

ด้านงบประมาณ ชุมชนไม่ตรวจสอบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ การใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน การกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติการใช้ การเงินและบัญชีของโรงเรียน ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณ การวางแผนระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา กรณีการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณมีความล่าช้าหรือไม่ตรงตามแผนการ ชุมชนจะเกิดข้อสงสัยว่าโรงเรียนไม่โปร่งใส ส่งผลให้โรงเรียนจึงขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นโรงเรียนควรให้ชุมชนร่วมรับรู้และทำความเข้าใจในระบบการจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้างและมีส่วนร่วมในการพิจารณาเลือกซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ควรมีการแจ้งรายละเอียดการดำเนินการของงบประมาณให้ชุมชนรับทราบเป็นระยะ โดยละเอียด ชัดเจน และชี้แจงในประเด็นที่เป็นปัญหาให้ชุมชนได้รับฟังอย่างทั่วถึง

ด้านการบริหารงานบุคคล ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาบรรจุและแต่งตั้ง การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน การพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะหรือตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของครู การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร มีส่วนร่วมส่งเสริมด้านวินัยของบุคลากร ส่งผลกระทบต่อความสามัคคี ความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างคณะครูภายในโรงเรียนหรือบางกรณีอาจส่งผลให้คณะครูขาดความไว้วางใจผู้บริหาร ผู้บริหารควรทำความเข้าใจกับครูผู้สอนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือออกกล่าวหาให้เกิดความเสียหาย เปิดโอกาสให้มีการพูดคุยระหว่างคณะครูในโรงเรียนเพื่อสร้างความสามัคคี ร่วมกันสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานภายในโรงเรียน

ด้านการบริหารทั่วไป ชุมชนไม่มีส่วนร่วมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน มีส่วนช่วยติดตั้งหรือดูแลซ่อมบำรุง ระดมทุนทรัพย์ในการจัดซื้อจัดหา ประสานความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาทุกกิจกรรม มีการตรวจสอบและการเผยแพร่ข่าวสาร ผลงานของโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน การเผยแพร่ข้อมูลไม่ถูกต้อง ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่โรงเรียนหรือทางราชการ ควรให้ชุมชนได้รับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องและทำความเข้าใจในกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน และชี้แจงวิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ดี เพื่อประโยชน์ของนักเรียนโรงเรียนรวมถึงชุมชน

ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นพ้องกันว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยภาพรวมจะเป็นความสัมพันธ์ที่เกื้อหนุนกัน เป็นสัมพันธ์ภาพที่ดี ปัญหาที่พบระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การเข้าใจผิด เมื่อมีการประชุมทำความเข้าใจกัน ปัญหาที่จบลงด้วยดี ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีขวัญและกำลังใจในการเกื้อหนุนกัน

TITLE	A Case Study of the Effect of Using Community to Examine the Performances of Schools		
AUTHOR	Sangad Sricharoen		
ADVISORS	Associate Professor Dr Anantachai Pongsuwan	Thesis Advisor	
	Associate Professor Dr Dech Paonoi	Co-advisor	
	Assistant Professor Nittaya Banprasit	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2010

ABSTRACT

The purposes of this study were : 1) to study the effect of using the community to examine the performances of the schools in Khao Din Nua Sub-district, Ban Kruad District, Buriram Province as perceived by administrators, teachers and school committees. ; 2) to find out the ways and solutions to solve the problems from using the community to examine the performance of the schools. The 90 samples for this research were 5 school administrators, 40 teachers and 45 school committees. The qualitative data were collected by an interview. The qualitative data were analyzed by the descriptive analysis while the quantitative data were analyzed by percentage. The findings of the research were as follows:

1. Academic Aspect : The community took no roles in assisting and supporting the internal supervising, providing and developing learning materials and learning development plans, and managing the curriculum's use, improvement and development. The community participated in suggesting ideas to develop local curriculum and to prepare learning activities that suit the learners' interests. The performances of the schools in the academic aspects was not affected because the community exercises were very little roles. This was due to the community's lack of understanding in the school curriculum and academic activities. The schools required the community to take part in administrating the local curriculum together with the schools. Therefore, the schools should provide more knowledge about the curriculum, the learning activities, as well as the academic roles to the community.

2. Budget Aspect : The community didn't examine the supply and property administration of the schools, the use of the learning resources, and the money account rules and regulation designated. The community gave opinions and suggestions in setting up budgets, planning to gather educational resources and investment. In case of the school budget's administration delayed or not as planned, the community may be doubtful that the schools' administration was not forthright. This could lead to lack of morale and courage in the workplaces. Therefore, the school should let the community perceive or understand the accounting and the procurement system. Also, the community should be able to consider the purchasing of materials and equipments. The performance details should be elaborately informed to the community at times and explained the problems to the community thoroughly.

3. Personnel Aspect : The community took no roles in planning and specifying the position appointment, evaluating the working performances of the school personnel, considering the academic positions or examining and evaluation the working performances of teachers, and specifying the personnel roles. In contrast, the community participated in supporting the disciplines of the personnel which is affected on the unity and reliance among teachers or distrustfulness of teachers towards the school administrators. The school administrators should make understanding with the undesirable or accused teachers. In addition, the school administrators should let the teachers a chance to talk and discuss in order to building the unity and good atmosphere for working in schools.

4. General Administration Aspect : The community took no roles in developing the information system of the schools. However, the community took parts in installing and fixing the materials, gathering money resources for buying materials, and coordinating together with the schools in doing all activities. There were the school best practice examination and propaganda and as well as the students' assistance. The wrongly information propaganda may lead derogation to the schools and the government service. Therefore, the schools should provide the accurate information to the community, make the community understand the activities of the schools, and explain how to advertise the accurate information to benefit the students, the schools as well as the community.

5. The administrators, teachers and the school committees agree that the relationship between the schools and the communities as a whole was a co-dependent relationship. It was a good relationship. The problem exists between the schools and the communities was only the misunderstanding. When the meeting was arranged, the problem was finally solved. Therefore, the personnel involved have the good morale and courage once again.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรีได้ด้วยความอนุเคราะห์ การชี้แนะและการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ ประธานกรรมการควบคุมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี รองศาสตราจารย์ ดร.เดช เผ่าน้อย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิศยา บรรณประสิทธิ์ กรรมการควบคุมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ที่กรุณาให้คำแนะนำ ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรรมย์ วัชรินทรางกูร และ ดร.ภวณา เผ่าน้อย ที่ให้คำชี้แนะ เพื่อให้งานวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรีมีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่อำนวยความสะดวก ประสานงานในการจัดทำวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คือ นายธนันต์ ลิธิสง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นายสุพรรณ เป็นพร้อม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นายสมศักดิ์ สุขสำโรง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นายชวชาติ เข้มมกลิ่น รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และนายยุทธนา ศรีวงษ์ชัย หัวหน้ากลุ่มศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในเขตตำบลเขาหินเหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณแม่สมนวล ศรีเจริญ นางจินตนา ศรีเจริญ นายศราวุธ ศรีเจริญ นายยุทธพงษ์ ศรีเจริญ นางสาวศิริลักษณ์ ศรีเจริญ ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจตลอดมา
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรีได้ด้วยความดี

คุณค่าและคุณประโยชน์จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ
แค่มิคา มารดา บุรพาจารย์ หน่วยงานทางการศึกษา ตลอดจนผู้ให้การส่งเสริมสนับสนุน
ด้านการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

สงัด ศรีเจริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	5
นโยบายสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	7
กฎหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา.....	8
แนวคิดในการกระจายอำนาจทางการศึกษา.....	11
ทฤษฎีการทำงานร่วมกับคนอื่นของเบคค์.....	14
การจูงใจ ขวัญ และความพึงพอใจในการทำงาน.....	15
การบริหาร โรงเรียน.....	18
หลักธรรมาภิบาล.....	18
ขอบข่ายการปฏิบัติงานของโรงเรียน.....	20
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
งานวิจัยในประเทศ.....	26
งานวิจัยต่างประเทศ.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สภาพของโรงเรียน.....	35
สภาพการดำเนินงานของโรงเรียน.....	45
สภาพชุมชน.....	46
ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	57
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	57
วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	65
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	65
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	65
บรรณานุกรม.....	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	73
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	78
ประวัติย่อผู้ของวิจัย.....	85

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียน ซึ่งต้องดำเนินการบนพื้นฐานของ จุดมุ่งหมายและหลักการ วิธีการตลอดจนแนวทางการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2545 และรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

การจัดการศึกษาต้องเป็น ไปเพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม ตลอดจนวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 : 5) การ จัด การเรียนการสอนต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องในเรื่องของการเมืองการปกครองในระบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อนุรักษ์และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็น ไทย รู้จักรักษาประ โยชน์ส่วนรวม รวมทั้งเป็น ไปเพื่อส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ รักษาอาชีพ รู้จัก การพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา สิทธิหน้าที่ทางการศึกษา ระบบการศึกษา แนวการจัดการศึกษา การบริหารจัดการทั้งภาครัฐและเอกชน มาตรการและการประกันคุณภาพ ทรัพยากร และการลงทุน เพื่อการศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 : 5 – 31)

การจัดการศึกษาให้กับเยาวชนในวัยเรียนนั้นเป็น ไปเพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ มีความรู้ความสามารถ และมีลักษณะอันพึงประสงค์ มีศักยภาพตามเจตนารมณ์ของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังรายละเอียดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม สาระ โดยจัดให้ครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 12 ปี ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาเองได้ โดยหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวต้องเกิดขึ้นจากการระดมสมอง เพื่อให้เกิด

แนวคิดและความต้องการร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกคนทุกฝ่าย โดยทั่วไปผลจากการจัดการศึกษาตามทัศนะของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้สรุปเป็นแนวคิดในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาว่า โรงเรียนและชุมชนควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยทุกฝ่ายจะต้องหันหน้าเข้าหากัน รับฟังความคิดเห็นและความต้องการที่เป็นเรื่องส่งเสริมการพัฒนา นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานต่อภารกิจหลักคือ การจัดการศึกษาร่วมกัน

จากผลของการดำเนินการจัดการศึกษาซึ่งเป็นการกิจหลักของโรงเรียนตามแนวทางที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไข พุทธศักราช 2545) กฎกระทรวง ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของโรงเรียนในหลายเรื่อง เช่น การร้องเรียนครูผู้สอน การร้องเรียนผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนการดำเนินให้ร้าย โดยขาดซึ่งข้อมูลที่สมบูรณ์พอทำให้ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่เพราะเกรงอำนาจการตรวจสอบที่ไม่เป็นธรรม

ในฐานะผู้วิจัยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำเป็นต้องทราบผลกระทบจากการให้อำนาจในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนหรือการส่งผลกระทบ สาเหตุที่แท้จริงเกิดจากอะไร เพื่อนำข้อมูลที่เป็นปัญหาไปทำการวิจัย วิเคราะห์เพื่อกำหนดวิธีการและแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดความชัดเจน เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ตลอดจนปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน เพื่อประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อนักเรียน อันเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากรณีศึกษาผลกระทบจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนในตำบลเขาหินเหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัย ทำให้ทราบผลกระทบที่เกิดจากการให้อำนาจชุมชนตรวจสอบ การปฏิบัติงานของโรงเรียน จะเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในตำบลเขาคินเหนือ และ โรงเรียนที่มีลักษณะชุมชนคล้ายคลึงกันตลอดจนเป็น แนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ เพื่อใช้บริหารจัดการ โรงเรียนให้เป็นไปตามแนวทางที่ ถูกต้องเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลกระทบต่อการบริหารจัดการ ของโรงเรียน 4 ด้าน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานบุคลากร
3. งานงบประมาณ
4. งานบริหารทั่วไป

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ทำการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลเขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 โรงเรียน 90 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครูผู้สอน 40 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 45 คน จากโรงเรียนต่างๆ ในตำบล เขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านเขาคินเหนือ
2. โรงเรียนบ้านหลัก
3. โรงเรียนบ้านศรีสุข
4. โรงเรียนบ้านห้วย
5. โรงเรียนบ้านตรง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลกระทบ หมายถึง ความรู้สึกสูญเสียขวัญและกำลังใจอันเป็นผลที่เกิดจากการตรวจสอบของชุมชนต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียน
2. ขวัญและกำลังใจ หมายถึง สภาพจิตใจและความรู้สึกของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานชุมชนและเพื่อนร่วมงาน
3. การให้อำนาจชุมชนตรวจสอบ หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ
 - 3.1 ด้านวิชาการ
 - 3.2 ด้านงบประมาณ
 - 3.3 ด้านบริหารงานบุคคล
 - 3.4 ด้านบริหารทั่วไป
4. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา ในตำบลเขาหินเหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มที่ทำการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 5 โรงเรียน คือ
 - 4.1 โรงเรียนบ้านเขาหินเหนื่อ
 - 4.2 โรงเรียนบ้านหลัก
 - 4.3 โรงเรียนบ้านศรีสุข
 - 4.4 โรงเรียนบ้านห้วย
 - 4.5 โรงเรียนบ้านตรง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง กรณีศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการให้อำนาจชุมชนตรวจสอบ การปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ ได้นำเสนอตาม หัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 นโยบายที่สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 1.3 แนวคิดในการกระจายอำนาจทางการศึกษา
- 1.4 กฎหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา
- 1.5 ทฤษฎีการทำงานร่วมกับคนอื่นของเบคค์
- 1.6 การจูงใจ ขวัญ และความพึงพอใจในการทำงาน

2. การบริหาร โรงเรียน

- 2.1 หลักธรรมาภิบาล
- 2.2 ขอบข่ายการปฏิบัติงานของ โรงเรียน
- 2.3 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยในประเทศ
- 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจน นโยบายด้านการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่เกิดจากความต้องการของประชาชนทั่วทั้งประเทศอย่างแท้จริง เป็นความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่งของประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการใช้รัฐธรรมนูญในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตของประชาชนในทุกเพศ ทุกวัย และทุกอาชีพ ทั้งนี้และทั้งนั้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นำที่จะเป็นไปเพื่อให้ประเทศไทยก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ สำหรับด้านการศึกษานั้น รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กล่าวถึง และมีสาระสำคัญดังนี้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 : 10-16)

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน

มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวข้องกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และสร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้า วิจัยศิลปะ วิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมของชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พุทธศักราช 2545

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้ระบุว่า “ให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแห่งชาติ...” จึงต้องมีการตรากฎหมายการศึกษาให้ครอบคลุมการจัดการศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งพอสรุปมาตราสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542 : 6)

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. การพัฒนาสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก

1. มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
2. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

3. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา

4. มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

6. การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ถึงแม้จะมีการยกเลิกไปแล้วแต่ก็ยังมีกฎหมายรองที่ยังมีผลบังคับใช้อยู่

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541 : 182 -183) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหาร

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538 : 237) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่าหมายถึงรูปแบบของความเกี่ยวข้องผูกพันร่วมกันของสมาชิกในการประชุมร่วมกันหรือเพื่อตัดสินใจและควบคุมการทำงานร่วมกัน

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนในการปฏิบัติงานร่วมกัน ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมรับรู้ ในกิจกรรมนั้นๆ

2.2 ลักษณะของการมีส่วนร่วม ชูวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 12) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างจริงจังและจริงใจ ด้วยการเปิดโอกาสให้มีการศึกษา การร่วมพิจารณาและตกลงใจร่วมกันในการแก้ปัญหาหรือวางโครงการต่างๆ ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541 : 19) ได้ศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติและระเบียบของสถาบันต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนและได้สรุปว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีอยู่ในลักษณะของ “คณะกรรมการ” และอยู่ในลักษณะของ “ผู้ทรงคุณวุฒิ”

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538 : 328 -332) กล่าวถึงระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับได้ผลในเชิงปฏิบัติมี 3 ระบบ คือ

1. ระบบการปรึกษาหารือ เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจบริหารและการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำงานร่วมมีความรับผิดชอบระบบการปรึกษาหารือนี้เหมาะสำหรับใช้กับผู้บริหารระดับต้นขึ้นไป

2. ระบบกลุ่มคุณภาพ เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปของกลุ่มทำงาน เรียกได้หลายอย่าง เช่น กลุ่มคุณภาพ กลุ่มกิจกรรมวิชาชีพ กลุ่มพัฒนาคุณภาพงาน เป็นต้น ระบบบริหารนี้เหมาะสำหรับใช้กับพนักงานระดับปฏิบัติ หรือระดับหัวหน้างาน

3. ระบบข้อเสนอแนะ จะแตกต่างจากข้อเสนอแนะที่พบเห็นทั่วไปคือมีลักษณะเป็นแบบฟอร์มข้อเสนอแนะเพื่อให้พนักงานทุกคนได้กรอกแบบที่กำหนด เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร สาเหตุปัญหามาจากอะไร วิธีการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง และผลที่คาดว่าจะได้รับมีอะไรบ้าง

โคเฮนและอัฟฮอป (Cohen & Uphop, 1970 : 56 ; อ้างถึงใน เมดค์ เมดค์การุณจิต, 2541 : 20) ได้

แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่ม ตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหารและการประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สรุปได้ว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมนั้นจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับของการบริหารและลักษณะของงานที่ปฏิบัติซึ่งสิ่งที่ขาดไม่ได้เลยคือการตรวจสอบและการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อทราบความก้าวหน้า ผลงานที่ได้รับและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขต่อไป

3. แนวคิดในการกระจายอำนาจทางการศึกษา

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541 : 1) ได้เสนอแนวคิดการกระจายอำนาจทางการศึกษาในหลายลักษณะ เช่น

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษาแต่เดิมนั้น เป็นการถ่ายโอนอำนาจในการตัดสินใจในการกิจด้านบุคคล หลักสูตร และงบประมาณ จากคณะกรรมการไปให้ท้องถิ่น
2. เมื่อผู้บริหารระดับล่างหรือล่างสุดขององค์การมีการกระจายอำนาจ หน้าที่ในการ

ตัดสินใจและมีข้อมูลที่จำเป็นในการตัดสินใจ องค์การนั้นก็มีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจเมื่ออำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจมีศูนย์รวมอยู่ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การ องค์การนั้นจะมีลักษณะเป็นการรวมอำนาจ

3. การกระจายอำนาจเป็นวิธีการที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือการสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น คุณภาพของการให้บริการ และการลดค่าใช้จ่าย

4. การกระจายอำนาจในองค์การเป็นการมอบอำนาจในการตัดสินใจเฉพาะเรื่องไปให้หน่วยงานย่อย

5. การกระจายอำนาจเป็นการที่อำนาจ (Power) กระจายไปยังบุคคลต่างๆ แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับนโยบายการกระจายอำนาจทางการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ

กานูวัฒน์ ภักดีวงศ์ (2542 : 20) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการไว้ว่า

1. การกระจายอำนาจจะต้องเป็นไปเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาตนเองได้บนพื้นฐานการตัดสินใจของตนเองซึ่งส่งผลมาจากกระแสความเปลี่ยนแปลงของในยุคโลกาภิวัตน์ ที่เป็นปัจจัยต่อการเปลี่ยนแปลงในสรรพสิ่งของโลกในปัจจุบันและอนาคต

2. ปรัชญาพื้นฐานการกระจายอำนาจทางการเมืองคือการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิอำนาจ มีอิสระในการบริหารจัดการทางการศึกษาในท้องถิ่น

3. วัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจทางการศึกษา คือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ โรงเรียน โดยตรง

4. เป้าหมายของการกระจายอำนาจทางการศึกษา คือ การที่ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจ บริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่

5. แนวคิดการกระจายอำนาจจะเน้นที่การรับอำนาจตัดสินใจในการบริหารจัดการทางการศึกษาของประชาชนในท้องถิ่น ในขณะที่ภาครัฐกระทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงคอยชี้แนะและตรวจสอบการดำเนินการเท่านั้น

6. รูปแบบการกระจายอำนาจทางการศึกษา จะอยู่ในรูปของคณะบุคคลมีการผสมผสานการใช้อำนาจอย่างเป็นสัดส่วน ที่เรียกว่า การกระจายอำนาจเชิงบริหาร (Administrative Decentralization)

7. ผู้ให้และผู้ได้รับอำนาจได้แก่รัฐและองค์กรคณะบุคคลในรูปคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีโครงสร้างการบริหารที่ครอบคลุมทางรัฐและเอกชนที่มาจากทางเลือกตั้งตามวิธีประชาธิปไตย

8. ลักษณะของอำนาจและบุคคลของผู้ได้รับอำนาจอยู่ในลักษณะที่ท้องถิ่นมีนโยบายแห่งอำนาจหน้าที่ในการจัดการและบริหารการศึกษา (Authority) สามารถตัดสินใจ (Decision Power) ด้วยความเป็นอิสระของตนเอง (Autonomy) และเป็นบทบาทของการเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงของการจัดการและบริหารการศึกษา (Directive Educational Participation)

9. ประเภทของอำนาจได้รับการตัดสินใจจะทำได้ไม่เห็นขอบเขตที่กฎหมายเขียนไว้ โดยสรุป คือ การกระจายอำนาจทางการศึกษาจะได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์กรส่วนท้องถิ่น ส่วนกลางเป็นเพียงเสนอแนะ ดังนั้นเพื่อความก้าวไกลของการศึกษา จึงควรร่วมมือกันผลักดันบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์การศึกษา โดยเฉพาะอำนาจที่เกี่ยวกับการวางแผน การตัดสินใจ ตลอดจนความร่วมมือรับผิดชอบการประสานงานในการดำเนินงานในทุกขั้นตอน เพื่อให้งานสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมาย (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543 : 139) การจัดการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต ถือเป็นภารกิจหรือพันธกิจที่มีทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อดำเนินการในรูปคณะบุคคล

การกระจายอำนาจการศึกษาที่ควรให้กับสถานศึกษาควรประกอบไปด้วย

1. อำนาจในการบริหารจัดการทางวิชาการ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสาระการเรียนรู้โดยปรับเปลี่ยนจากสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลาง เรื่องของหลักสูตรท้องถิ่น
2. อำนาจการบริหารบุคคล ควรมีอำนาจในการสรรหาเลือกสรร การบำรุงรักษาการพัฒนาการดำเนินการทำวินัย และการให้ออกจากราชการ
3. อำนาจการเงินการคลังของโรงเรียน ควรมีอิสระในการบริหารงบประมาณ
4. อำนาจด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ เช่น การจัดตั้ง การขุดลอก การรื้อถอน ตลอดจนการจำหน่าย ซื้อขายครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่เสื่อมโทรม หรือไม่มีประโยชน์ใช้สอยแล้ว
5. อำนาจในการใช้นโยบายที่กำหนดได้อย่างเต็มที่ จากการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างพอเพียง

แนวทางที่โรงเรียนนำนโยบายการกระจายอำนาจสู่การปฏิบัติ คือ

1. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง
2. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยอ้อมในลักษณะของคณะกรรมการสถานศึกษา (Local Control Over Schools) ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการ 5 ประการคือ
 - 2.1 ได้รับการแต่งตั้งในอำนาจหน้าที่ (Function of Appointing)
 - 2.2 ได้รับการถ่ายโอนอำนาจ (Transferring)

2.3 ได้ทำกำหนดระดับของการใช้อำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน (Removing)

2.4 มีอำนาจในการควบคุมการดำเนินการ (Controlling)

2.5 มีสิทธิอำนาจในการจัดการและบริหารทางวิชาการและบุคลากร

(Administering Teaching and Administering Personnel)

การกระจายอำนาจทางการศึกษา จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียนหากผู้บริหารมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความไม่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่ กรอบงานที่ร่วมรับผิดชอบ เพราะอยู่ในชุมชนแบบชนบท

2. ฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนที่อยู่ในเขตบริการคนยากจน ต้องค้ำยันทำมาหากินในแต่ละวัน

3. ระดับความพอใจ ความสนใจ ความมีจิตสำนึกเรื่องความเสี่ยสละเพื่อการศึกษา มีมายน้อยเพียงใด

4. การปรับตัวเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ปรับเปลี่ยนความเคยชิน เป็นไปอย่างเชื่องช้า

4. กฎหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นดำเนินการตามกรอบงานที่กำหนด เกิดจากแนวคิดมีเป้าหมายและแนวทางกระจายอำนาจที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และบรรลุจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน บังเกิดผลต่อหน่วยงาน องค์กรและประเทศชาติ ในเรื่องของการจัดการศึกษาและเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในชุมชน

ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายทุกหน่วยงานในการบริหารจัดการ และแผนการดังกล่าวสามารถใช้ได้หลากหลายยืดหยุ่นปรับใช้ได้กับสถานการณ์ต่าง ๆ

ในระยะแรกของการถ่ายโอนอำนาจและภารกิจตามกรอบงานของพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พุทธศักราช 2544 - 2547) จะเป็นช่วงของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงการถ่ายโอน ภารกิจต่าง ๆ ตลอดจนบุคลากรหน่วยงานหนึ่ง ถ่ายโอนไปปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การกำกับและดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมค่อยเป็นค่อยไป

การถ่ายโอนในเรื่องต่าง ๆ กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดให้แล้วเสร็จ ถือเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า “ช่วงเปลี่ยนผ่าน” คือหลังจากนี้ พุทธศักราช 2553 แล้ว ซึ่งใช้เวลาทั้งสิ้น 10 ปี นับจากปี พุทธศักราช 2544 จะมีการปรับบทบาทของการบริหารราชการส่วนภูมิภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการปรับกลไกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับส่วนราชการในส่วนภูมิภาคปฏิบัติการกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล มีความเป็นเอกภาพ มีความโปร่งใสสร้างความเชื่อมั่นให้หน่วยงานหรือองค์กร

ในช่วงหลังจาก พุทธศักราช 2553 (พุทธศักราช 2554) ประชาชนในท้องถิ่นภายใต้การดูแลของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึง หรือได้รับบริการสาธารณะได้อยู่ทั่วถึงสะดวกและมีความเป็นธรรม ประชาชนมีโอกาสมาร่วมในการตัดสินใจ การกำกับดูแลและตรวจสอบหน่วยงาน ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารราชการ เปลี่ยนแปลงบทบาทในฐานะผู้จัดการ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในทุกๆด้าน (อนก เหล่าธรรมทัศน์, 2543 : 103 – 104)

ความหมายของการกระจายอำนาจทางการศึกษา (Educational Decentralization) ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของการกระจายอำนาจทางการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจ ส่งผลต่อการนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

ธีรวัฒน์ หมูวิเศษ (2538 : 5) การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาเป็นการมอบหมายหรือการให้อำนาจการบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การบริหารด้านนโยบายและแผนการบริหารงานวิชาการ และการจัดการศึกษาทั้งหมด ไปให้ผู้บริหารการศึกษาในระดับต่างๆ ในจังหวัด อำเภอ และสถานศึกษา

ประเสริฐ ทองเกตุ (2540 : 10) ได้ให้ความหมายของ การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา หมายถึง การกำหนดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ในส่วนที่นอกเหนือจากกำหนดคน นโยบายการอำนวยความสะดวก การประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับกรมถึงสถานศึกษาโดยตรง

อนุชา เทวราชสมบูรณ์ (2541 : 15) การกระจายอำนาจทางการศึกษา หมายถึง การมอบอำนาจในการปฏิบัติงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จากส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง กรมต่างๆ ลงไปสู่ส่วนภูมิภาคส่วนท้องถิ่นและหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ให้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาณุวัฒน์ ภักดิ์วงศ์ (2542 : 15) ให้ความหมายของการกระจายอำนาจทางการศึกษาว่า หมายถึง การที่รัฐให้อำนาจในการตัดสินใจ (Decision - Making Power) ในการที่จะสามารถดำเนินการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษาในลักษณะที่เป็นองค์อำนาจหน้าที่ (Authority) แก่ท้องถิ่น ได้ร่วมกันให้บริการแก่ประชาชนในทุกเพศทุกวัยที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ ด้วยการเข้า

ร่วมกันจัดการและบริหารการศึกษาท้องถิ่นในรูปแบบคณะกรรมการร่วมที่เป็นองค์กรปกครองตนเองของท้องถิ่น มีฐานะเป็น “นิติบุคคล” หรือร่วมกับกลุ่มข้าราชการในสถานศึกษาหน่วยงานทางการศึกษา สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระ (Autonomy) แต่ จะต้องอยู่ภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด

การกระจายอำนาจทางการศึกษา หน่วยงานที่มีบทบาทมากที่สุด คือ สถานศึกษา เพราะเป็นหน่วยงานผู้ปฏิบัติ จะเป็นผู้รับมอบอำนาจการตัดสินใจในการบริหารและจัดการศึกษาแก่ประชาชนในท้องถิ่น (Stakeholder) ซึ่งในการนี้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการได้ การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมกำกับตรวจสอบ ตลอดจนประเมินและร่วมพัฒนา (Participation and Collaboration) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กร ซึ่งดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุป การกระจายอำนาจทางการศึกษา หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจในการดำเนินงานการบริหารนโยบายและแผน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาระบบประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ไปยังผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยให้องค์คณะบุคคลและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

หลักการกระจายอำนาจทางการศึกษา (ภานุวัฒน์ ภัคคิวงค์. 2542 : 16) ประกอบด้วย

1. ความเป็นนิติบุคคล สถานศึกษาจะต้องเป็นนิติบุคคล
2. การบริหารจัดการในเรื่องบุคลากร สถานศึกษาจะต้องมีบุคลากรพอเพียง
3. การบริหารจัดการในเรื่องงบประมาณ งบประมาณจะต้องมีพอเพียง
4. องค์กรคณะบุคคล จะต้องมาจากการเลือกตั้ง ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องเลือกตั้งบุคคลเข้ามาทำหน้าที่บริหาร ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของคณะบุคคล

รุ่ง แก้วแดง (2541 : 80-81) ได้กล่าวถึงหลักการกระจายอำนาจ ดังนี้

1. หน่วยงานในส่วนกลางจะต้องยกเลิกงานปฏิบัติการ โดยสิ้นเชิงและทำเฉพาะงานนโยบายการกำหนดมาตรฐานและการประเมินผลเท่านั้น
2. วางระบบการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับการศึกษา ดังนี้
 - 2.1 การประเมินภายใน ให้สถานศึกษาทุกระดับทั้งที่เป็นของรัฐ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นและเอกชน ดำเนินการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภายในสถาบันโดยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องว่าการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร
 - 2.2 ประเมินภายนอก โดยองค์กรอิสระ

3. กำหนดให้มีธรรมเนียมโรงเรียน เพื่อเป็นข้อตกลงว่า โรงเรียนจะให้การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานดีที่สุดแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

4. ต้องให้อิสระกับโรงเรียนในการบริหาร การตัดสินใจและการปฏิบัติมากขึ้น

5. ต้องนำรูปแบบโรงเรียนระบบสัญญามาทดลองใช้

6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและนักวิชาการ

7. ความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งเป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยการที่เข้าใจความระสรวล

5. ทฤษฎีการทำงานร่วมกับคนอื่นของเบคค์

เบคค์ (Bakke. 1963 : 12-13 ; อ้างถึงใน เจริญ ไวรวิจนกุล. 2545 : 53- 54) แห่งสถาบันพัฒนาแรงงานและการบริหารกล่าวว่า บุคคลย่อมหวังจะใช้องค์การเป็นบันได ไปสู่เป้าหมายชีวิตของเขา ขณะเดียวกันองค์การก็หวังจะใช้บุคลากรเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ บางครั้งนอกจากจะสร้างการข้อยึดกันแล้ว ยังสร้างภาวะวิกฤติได้นานัปการ เมื่อเป้าหมายของบุคลากรกับวัตถุประสงค์ขององค์การไม่เอื้ออวยต่อกัน เบคค์แสดงทัศนะว่า ในระดับหนึ่งขององค์การจะเคารพในความเป็นปัจเจกของบุคลากร เมื่อระดับนั้นมาถึงบุคลากรก็จะหันมาให้ความเคารพต่อองค์การ

เป้าหมายหรือความมุ่งหวังของบุคลากร ในองค์การคือความมั่นคง ความปลอดภัย ความก้าวหน้าและความเป็นธรรมดังนั้นเงื่อนไขสำคัญคือ

1. มาตรการที่นำมาใช้

2. แนวปฏิบัติที่เอื้อต่อทั้งสองฝ่าย

3. ความแกร่งหรือความปรองดองภายใน

4. ความเข้าใจกันเป็นอันดี

5. ความเป็นตัวของตัวเอง ความมีเสรีภาพในการเคลื่อนไหวและการตัดสินใจ

6. การประสานสัมพันธ์

7. การให้เกียรติและเคารพต่อกัน

เบคค์และอจิริสเขียนไว้ในหนังสือ "Organizational Structure and Dynamics" ว่า ความขุ่นขุก สับสนเกิดขึ้นได้เสมอระหว่างกระบวนการเชิงบุคลากรกับสังคมมิติ เมื่อใดสังคมหรือองค์การประสงค์จะให้บุคลากรทำงานที่

1. มีแนวโน้มที่จะให้อิสระในการทำงานน้อยลง

2. มีแนวโน้มที่จะให้ทำงาน โดยไม่ต้องใช้ความคิดอ่าน

3. มีแนวโน้มจะลดตำแหน่ง หรือให้ทำงานในตำแหน่งที่มีอำนาจน้อยลง

4. มีแนวโน้มจะยินยอมให้มีการผ่อนปรนหรืออนุโลมน้อยลง

5. มีแนวโน้มจะสร้างความรู้สึกว่า เขาจะต้องเข้าไปพึ่งพาหรือขึ้นตรงต่อคนอื่นมากขึ้น

เบคค์เห็นว่า เงื่อนไขเหล่านี้มักเกิดกับองค์การที่เน้นความชำนาญเฉพาะด้าน และฝ่ายบริหารเน้นหลักการข้อที่ 2 ว่าด้วยเอกภาพการบังคับบัญชา และข้อที่ 3 ซึ่งว่าด้วยเอกภาพการดำเนินงานตามทฤษฎีของฟายโบลเขาชี้ว่า ความต้องการของบุคลากรและขององค์การมักไม่สอดคล้องกัน ได้เสมอเช่น ไม่มีองค์การใดเห็นคนของเขาเฉยๆ ทั้งตัวเองไม่ได้ เป็นคนอ่อนแอตกเป็นทาสของอำนาจใจใฝ่ค่า ขณะที่บุคลากรเองไม่ประสงค์ที่จะให้องค์การเคี่ยวเข็ญให้ทำงานหนัก ต้องการยึดองค์การเป็นที่พึ่ง ให้องค์การเป็นแหล่งปกป้องพ้องภัย ถึงจะมองเห็นปฏิกษัตติสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับองค์การดังที่กล่าวมา แต่เบคค์ก็มองในแง่ดีว่า ถ้าบุคลากรมีวุฒิภาวะสูง ความไม่ลงรอยดังกล่าวจะ

1. ทำให้องค์การ โดดเด่นและเหนียวแน่นยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะ โครงสร้างขององค์การเชิงรูปนัยบนพื้นฐานของหลักการเดิมได้รับการต่อขยาย

2. องค์การนั้นๆจะมีเอกภาพในการควบคุม บังคับบัญชามากขึ้น

3. งานมีลักษณะเบ็ดเสร็จและ โดดเด่น

6. การจงใจ ขวัญ และความพึงพอใจในการทำงาน

การบริหารองค์การให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นจงใจบุคลากรให้เกิดขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการทำงาน การจงใจและการให้รางวัลบุคลากรถือเป็นงานสำคัญที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหาร ผู้บริหารที่สามารถจงใจให้บุคลากรและเพื่อนร่วมงานบางคนทำงานเต็มความสามารถด้วยแรงจงใจอย่างหนึ่งแต่อาจไม่มีผลกับอีกคนก็ได้ การศึกษาทำความเข้าใจการจงใจเพื่อสนองตอบความต้องการของบุคลากรเป็นรายคนจึงมีความสำคัญต่อผู้บริหาร (อาคม วัค ไรสง. 2547 : 114)

ทฤษฎีการจงใจ

การจงใจเป็นแรงผลักดันภายในที่เกิดจากตัวบุคคลที่ต้องการสนองความต้องการตนเอง จึงทำให้เกิดพฤติกรรมเพื่อสนองความต้องการนั้น และองค์การจะบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงาน การให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างคืบหน้าจะบังเกิดได้เมื่อผู้บริหารองค์การเข้าใจความต้องการของมนุษย์และเลือกใช้วิธีการจงใจเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความมั่นใจ ตั้งใจทำงาน การเข้าใจความต้องการของมนุษย์นับเป็นจุดแรกที่จะนำไปสู่ความเข้าใจพฤติกรรมของคนในองค์การ (Maslow. 1943 : 370-396 ; อ้างถึงในอาคม วัค ไรสง. 2547 : 115)

ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation)

มาสโลว์ได้เสนอทฤษฎีความต้องการ 5 ชั้นของมนุษย์ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อมนุษย์ ได้แก่ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ และอื่นๆที่จำเป็นต่อร่างกาย
 2. ความต้องการความปลอดภัย คือความต้องการปลอดภัยจากอันตรายทั้งหลายที่จะเกิดขึ้นกับชีวิตทั้งทางร่างกายและจิตใจ
 3. ความต้องการทางสังคม คือความต้องการความรัก ความเข้าใจ ต้องการมีพรรคพวก มีเพื่อนและการยอมรับ
 4. ความต้องการการยอมรับนับถือ คือความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น มีความเชื่อถือตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความสัมฤทธิ์ผล รวมทั้งการมีสถานภาพและความสนใจจากผู้อื่น
 5. ความต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต คือความต้องการความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จตามศักยภาพที่คนมีอยู่ เพื่อสนองสิ่งที่เขาปรารถนาอยากเป็น
- มนุษย์จะมีความต้องการตามลำดับขั้นจากต่ำไปสูง นั่นคือ ชั้นแรกมนุษย์ต้องการความต้องการทางกายภาพเมื่อความต้องการทางกายภาพได้รับการตอบสนองเป็นที่พอใจแล้วความต้องการปลอดภัยก็จะแสดงขึ้นมาและเมื่อมนุษย์ได้รับความปลอดภัยเพียงพอแล้วจึงจะต้องการขั้นต่อไปความต้องการขั้นสูงคือความต้องการการยอมรับและความต้องการความสำเร็จสมหวังถือเป็นความต้องการภายใน

ขวัญ (Morale)

ขวัญ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อมและงานที่ตนทำอยู่ ซึ่งอาจจะเป็นทั้งความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีเรียกว่ามีขวัญดี เขาก็จะกระตือรือร้นในการทำงาน แต่ถ้าหากมีความรู้สึกไม่ดีเรียกว่าขวัญไม่ดีคนจะทำงานเฉื่อยชา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเรียนรู้ และทำความเข้าใจว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อขวัญของครู ถ้าครูมีขวัญกำลังใจในการทำงานก็จะส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง (อาคม วัคไชสง. 2547 : 120)

ความสำคัญของขวัญ

การบริหารสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะครูเป็นบุคลากรหลักที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ดังนั้นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูจึงจำเป็นเพราะทำให้เกิดผลดังนี้

1. ทำให้เกิดความรัก ความสามัคคีระหว่างคณะครู ผู้บริหารและบุคลากรอื่นๆซึ่งจะ

ส่งผลต่อการทำงานและการแก้ปัญหาาร่วมกัน

2. ทำให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรอื่นๆ คุ้นเคยกับเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ทุกคนมุ่งมั่นทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

3. ทำให้บุคลากรทุ่มเทกำลังกายกำลังใจและสติปัญญา ทำงานเต็มตามศักยภาพจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

4. การที่ครู ผู้บริหารและบุคลากรอื่นๆ ของสถานศึกษามีขวัญกำลังใจในการทำงาน จะส่งผลต่อสภาพจิตใจของนักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียนก็จะตั้งใจเรียน มีความสุขในการเรียน ผู้ปกครองก็จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาด้วยความสบายใจ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญ

ขวัญเกี่ยวข้องกับทุกอย่างที่ทำให้คนเกิดความพึงพอใจในการทำงาน การกล่าวถึงขวัญ มักจะมองภาพรวมจากหลายปัจจัยที่เกิดผลต่อขวัญ ดังที่ฮอลโลแรน (Halloran, 1978 : 129 ; อ้างถึงใน อากม วัคไซสง. 2547 : 121-123)

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรด้วยกันเอง
3. การปกครองบังคับบัญชา
4. บุคลากรมีความพึงพอใจต่อนโยบายและเป้าหมายขององค์การ
5. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายขององค์การ
6. บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตน
7. ผู้บริหารเห็นความสำคัญและคุณค่าของบุคลากรทุกคน
8. บุคลากรได้รับการยอมรับและยกย่องจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน
9. บุคลากรมีความรัก สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและทำงานเป็นทีม
10. บุคลากรมีความสุขและมีความพึงพอใจต่องานที่ทำ
11. องค์การจัดระบบสวัสดิการที่ดี
12. การได้รับค่าจ้างที่เหมาะสมและยุติธรรม
13. การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งมีความเป็นธรรม
14. ผู้บริหารให้โอกาสบุคลากรได้ใช้ความรู้ความสามารถทำงานอย่างเต็มที่
15. ผู้บริหารเห็นคุณค่าของบุคลากร
16. บุคลากรมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
17. มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
18. มีอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงานพอเพียง

ขวัญเป็นความรู้สึกรักของบุคลากรที่มีต่อสภาพแวดล้อมการทำงานและเพื่อนร่วมงาน ถ้าหากบุคลากร ครุมีขวัญดีก็จะเกิดความร่วมมือในการทำงาน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องหมั่นตรวจสอบหรือวัดขวัญของครูและบุคลากรอยู่เป็นระยะ เพื่อจะได้จัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับงานและสังคมให้เอื้อต่อการเกิดขวัญแก่ครูและบุคลากร อันจะส่งผลคือความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียน (School Administration) คือ การปฏิบัติงานของกลุ่มหรือคณะบุคคล ตามบทบาท และภาระหน้าที่ โดยการใช้ คน เงิน อุปกรณ์ และการจัดการเพื่อคุณภาพที่ดีของเด็กและเยาวชน ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบ จากผลการปฏิบัติงานร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 53) กล่าวถึงกระบวนการบริหารว่า การบริหารงานให้ประสบความสำเร็จจะต้องใช้วงจร เดมมิง (Deming Cycle) ซึ่งมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

P = Plan	หมายถึง	การวางแผน
D = Do	หมายถึง	การปฏิบัติ
C = Check	หมายถึง	การตรวจสอบ
A = Action	หมายถึง	การปรับปรุงแก้ไข

กูลิก (Gulick, 1967 : 21-22 ; อ้างถึงใน อุดลย์ มะลัยสิทธิ์, 2547 : 13) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า กระบวนการบริหารที่จะทำให้หน่วยงานประสบความสำเร็จ มี 7 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางโครงการและวางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงาน
3. การจัดวางตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากร การจัดอัตรากำลัง การสรรหาและพัฒนาบุคลากร การเสริมสร้างบรรยากาศการทำงาน
4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม การบังคับบัญชา และการดูแลปฏิบัติงาน
5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานด้านต่างๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือของบุคลากร ให้การปฏิบัติงานดำเนิน ไปถึงจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายเดียวกัน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานทราบถึงความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าของงาน

7. การจัดงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายเงิน ควบคุม ตรวจสอบ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนต่อเนื่องกัน โดยการใช้งบประมาณให้คุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด มีการวางแผนจัดองค์การ ประสานงาน สั่งการ ควบคุม และตรวจสอบ แก่ไข ขั้นตอนสุดท้ายคือ การรายงานผลการปฏิบัติงาน

การบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษา แก่ประชาชน และเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเลือกกันโดยทั่วไปว่า หลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียน

หลักธรรมาภิบาล ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมี 6 หลัก คือ

1. หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดคดีและการปฏิบัติตาม กฎ กติกาที่ตกลงกัน ไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก
2. หลักคุณธรรม คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย
3. หลักความโปร่งใส คือ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน พร้อมรับการตรวจสอบ
4. หลักการมีส่วนร่วม คือ การเปิด โอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการตัดสินใจ
5. หลักความรับผิดชอบ คือ การให้ทุกคนได้ตระหนักในภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่
6. หลักความคุ้มค่า คือ การใช้ทรัพยากรและเวลาที่มืออยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะเห็นได้ว่าในการบริหารจัดการที่ดี ในองค์กรแต่ละองค์กรนั้นจะต้องยึดหลักธรรมาภิบาลควบคู่ในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพื่อความถูกต้องและมีคุณภาพของงาน

ขอบข่ายการปฏิบัติงานของโรงเรียน ขอบข่ายการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 33 - 65) ได้แก่

1. การบริหารงานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วย

เจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาคำเนิการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งขอบข่าย การบริหารงานวิชาการมีดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบ โอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความ เป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ชี้คหลักการบริหารมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ดังมีขอบข่ายดังนี้

- 2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ
- 2.2 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา
- 2.3 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา
- 2.4 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ
- 2.5 การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.5.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา

- 2.5.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
 - 2.5.3 การโอนเงินงบประมาณ
 - 2.6 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการ ใช้เงินและผลการ
ดำเนินงาน
 - 2.6.1 การตรวจสอบติดตามการ ใช้เงินและผลการดำเนินงาน
 - 2.6.2 การประเมินผลการ ใช้เงินและผลการดำเนินงาน
 - 2.7 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.7.1 การจัดการทรัพยากร
 - 2.7.2 การระดมทรัพยากร
 - 2.7.3 การจัดการรายได้และผลประโยชน์
 - 2.7.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 2.7.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
 - 2.8 การบริหารการเงิน
 - 2.8.1 การเบิกเงินจากคลัง
 - 2.8.2 การรับเงิน
 - 2.8.3 การเก็บรักษาเงิน
 - 2.8.4 การจ่ายเงิน
 - 2.8.5 การนำส่งเงิน
 - 2.8.6 การกันเงินไว้เบิกเหลือในปี
 - 2.9 การบริหารบัญชี
 - 2.9.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 2.9.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบประมาณ
 - 2.9.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
 - 2.10 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
 - 2.10.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา
 - 2.10.2 การจัดหาพัสดุ
 - 2.10.3 การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง
 - 2.10.4 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
3. การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้าน

การบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลัก
 ธรรมภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ
 มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อ
 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังมีขอบข่าย ดังนี้

- 3.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- 3.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
- 3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- 3.4 วินัยและการรักษาวินัย
- 3.5 การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหาร
 องค์กร ให้บริการบริหารอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมี
 บทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการ
 ให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่าง
 เหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่
 มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความ โปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
 ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามี
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังมีขอบข่าย ดังนี้

- 4.1 การดำเนินงานธุรการ
- 4.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4.3 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
- 4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 4.10 การรับนักเรียน
- 4.11 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม
 อัยาศัย
- 4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

- 4.13 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- 4.14 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.15 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 4.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
- 4.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.18 งานบริการสาธารณะ
- 4.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การที่โรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จะร่วมกันสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนต้องพัฒนาตนเอง ปรับพฤติกรรม และกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 27) ได้กำหนดไว้ดังนี้

- 3.1 การสร้างศรัทธาในตนเองของผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนต้องพยายามพัฒนาตนเองให้ชุมชนได้เกิดความศรัทธาร่วมมือกันปฏิบัติงาน
- 3.2 การร่วมกันสร้างศรัทธาให้สถาบัน ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครู ร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้ชุมชนมีความภูมิใจและเชื่อมั่นในการเรียนการสอน
- 3.3 การสร้างความสนิทสนมกับชุมชน ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญในการสร้างความสนิทสนมกับชุมชนด้วยการให้เวลาต้อนรับ ให้บริการด้วยความเต็มใจ ไปร่วมงาน ช่วยเหลือพัฒนาชุมชนเป็นประจำ
- 3.4 การเสริมสร้างเกียรติคุณของชุมชน ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครูจะต้องให้เกียรติแก่ชุมชนหรือคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน
- 3.5 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครูต้องร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างหลากหลายและเป็นประจำ โดยยึดถือหลักมนุษยธรรมเป็นหลัก มุ่งเน้นความร่วมมือมากกว่าต้องการทรัพย์สินมาพัฒนาโรงเรียนแต่ฝ่ายเดียว และการจัดกิจกรรมทุกครั้ง หากผู้บริหารและคณะครูร่วมจัดทำโดยพร้อมเพรียงกันยิ่งเป็นการสร้างศรัทธาให้ชุมชนอย่างมาก
- 3.6 การร่วมกันประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครูทุกคนต้องถือว่าเป็นหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์งานให้ชุมชนทราบ ด้วยวิธีการต่างๆ ตามที่มีโอกาส และต่อเนื่องตลอดเวลาจะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามบทบาทมากขึ้น

พิเชษฐ นนทพัล (2541 : 267) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนี้

1. ศึกษาชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยละเอียด ในด้าน โครงสร้าง วัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ สภาพเศรษฐกิจ ทรัพยากร สภาพปัญหา เจตคติ ความเชื่อต่างๆ เพื่อให้โรงเรียนสามารถวางแผนปฏิบัติงานด้านชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. รับผิดชอบในการจัดและวางแผนดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

3. กระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน

4. จัดให้มีการเยี่ยมเยือนชุมชน เพื่อรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5. รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในขอบข่ายของงานตลอดถึงการร่วมกิจกรรมของชุมชน

6. จัดให้มีบริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนที่โรงเรียนสามารถทำได้

7. คัดเลือกบุคคลในชุมชนและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การดำเนินงานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกิจกรรมบางอย่าง อาจไม่สะดวกและมีอุปสรรค ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น นั้น ได้มีผู้กล่าวถึงไว้หลายประการ

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ และ ดิลก พัฒน์วิชัย โชติ (2528 : 783) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวไว้ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน

1.1 ทักษะของผู้บริหารและครูส่วนมาก ไม่อยากพบผู้ปกครอง

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีโอกาสดูถูกดูลูกกับประชาชนน้อย เนื่องจากครูที่อยู่ต่างห้องที่ ไม่มีบ้านพักอยู่ในโรงเรียน ประชาชนขาดความศรัทธาในตัวครูและผู้บริหาร

1.3 ครูและผู้บริหารโรงเรียนขาดขวัญและกำลังใจ เป็นเหตุให้ขาดการทุ่มเทไม่เอาใจใส่ต่องานในโรงเรียน

1.4 โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน ทำให้ชุมชนไม่ทราบสิทธิหน้าที่ของตนที่จะพึงมีต่อโรงเรียน

1.5 โรงเรียนขาดแคลนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่จะสามารถให้บริการแก่ชุมชน ทำให้ชุมชนไม่ได้รับประโยชน์จากโรงเรียนเท่าที่ควร

1.6 โรงเรียนไม่รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงห่างเหินกัน

1.7 นโยบายของโรงเรียน เช่น การทำกิจกรรมในวันหยุด กิจกรรมพิเศษ ข้อห้ามบางประการ ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือถ้าโรงเรียนไม่แจ้งเหตุผลให้ทราบ

1.8 โรงเรียนส่วนใหญ่อาศัยเงินอุดหนุนของรัฐบาลเท่านั้น ทำให้ทางราชการเข้ามาควบคุมการดำเนินงานในโรงเรียนมากเกินไป

1.9 ผู้บริหารระดับท้องถิ่นขาดการสนับสนุนในเรื่องการศึกษาเท่าที่ควร

1.10 การดำเนินงานของฝ่ายบริหารส่วนใหญ่เป็นข้าราชการประจำ กระทบคนเข้ากับประชาชนไม่ได้

2 ปัญหาที่เกิดจากชุมชน ได้แก่

2.1 ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาเท่าที่ควร

2.2 ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของคนที่มีชื่อโรงเรียน

2.3 ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาพอที่จะสนใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน

2.4 ทศนคติของผู้ปกครองที่ไม่ชอบผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นรายบุคคล

2.5 การเข้าใจผิดของผู้ปกครอง บางครั้งเป็นเรื่องใหญ่ ยากที่จะแก้ไขได้

2.6 การแตกต่างทางภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ทำให้เกิดปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 23) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกี่ยวกับชุมชนที่ผู้นำหรือผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาต้องแก้ไข ได้แก่

1. ปัญหาที่เกิดจากทางโรงเรียน ได้แก่ เจตคติของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อชุมชนว่าไม่มีความสำคัญหรือบุคลากรในโรงเรียน ไม่มีเวลาในการสร้างกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งโรงเรียนมีความขาดแคลนมาก จนชุมชนไม่สามารถให้ความร่วมมือตามที่ต้องการได้

2. ปัญหาของชุมชน ได้แก่ การมีเจตคติที่ไม่ดีต่อทางโรงเรียน ไม่เห็นประโยชน์ทางการศึกษาพอเพียง ฐานะ เศรษฐกิจ ความรู้ หรือความสมบูรณ์ของชุมชนมีน้อย รวมทั้งไม่มีเวลาที่จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน

3. ปัญหาทางระบบราชการ ที่ต้องดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย เป็นขั้นตอน ทางชุมชนมีความรู้สึกว่ายุ่งยาก กลัวความผิดที่ต้องมาเกี่ยวข้อง เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษาบทบาทหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาในส่วนของ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลกระทบคือ โรงเรียนถือเป็น

งานวิจัยใหม่เพราะกฎหมายการกระจายอำนาจ จะเริ่มใช้ และให้อำนาจชุมชนในการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของโรงเรียน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ คือ

สมลักษณ์ ภูคำแสน (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่างานทางด้าน วิชาการชุมชนมีส่วนร่วมมากในเรื่อง การจัดหาวิทยากรของท้องถิ่น การจัดหาหนังสือเรียน การจัดหาทุนให้นักเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อตลอดจน การสอดคล้องดูแลความประพฤติของนักเรียน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2541 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาผลการวิจัยพบว่า คนในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ก็มีปัจจัยในหลายด้านที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรค ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรมและเทคโนโลยี เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวกับชุมชนหรือบุคคล ในชุมชน ได้แก่ ประวัติความเป็นมา ลักษณะ และองค์ประกอบของชุมชน และคุณลักษณะของ บุคคลในชุมชนที่เกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและวิทยากรผู้สอน และบุคลากรที่ เกี่ยวข้องทุกคนทุกฝ่าย

สัมพันธ์ อุปลา (2541: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะเน้นกิจกรรมของนักเรียน และปัญหาสำคัญคือ ชุมชนเข้าใจว่าภารกิจทางการให้ การศึกษาของบุตรหลานเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญคือบุคลากรใน โรงเรียนก่อนข้างจะมีความสัมพันธ์กับ โรงเรียนเป็นอย่างดี มีส่วนร่วมในการจัดการ และกำหนด นโยบายของโรงเรียน

ทรงสิทธิ์ ยืนชีวิต (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมตาม บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมตาม บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ปัจจัย คือ

1. ด้านคุณลักษณะของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และความมีสัมพันธ์ต่อโรงเรียน
2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
3. ความประพฤติกของครู
4. ด้านการปฏิบัติต่อกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
5. ด้านผลงานของโรงเรียน

ในการจัดการศึกษา การให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมด้วยกันนั้น ควรยึดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมดำเนินการ

ความบทบาทและความมีสัมพันธเชิงราบและการยอมรับในความรู้ความสามารถให้เกิดคิดซึ่งกันและกัน เข้าใจ ความหมายและวัตถุประสงค์เบื้องต้นในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตขุนหาร จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาการบริหารงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง ด้านการประเมินผลอยู่ระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการได้รับการสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก คือ การวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของชุมชนก่อนการวางแผน ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ การให้บุคลากรที่รับผิดชอบด้านประชาสัมพันธ์โรงเรียนมีความเข้าใจด้านประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่ชุมชนต้องการ

อุวดี ถนัดคำ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า บุคลากรโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพ มีสภาพการปฏิบัติงานในภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่มีสภาพการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า บุคลากรโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพ มีปัญหาการปฏิบัติงานในภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับน้อย

สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการกำหนดคน โยบาย และแผนพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการกำหนดคน โยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน มี 4 ปัจจัย คือ (1) การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชน (2) งานเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน (3) เทคนิคการประชุม (4) การประสานงาน และส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน

สรุปผลการวิจัย คือ

1. เรื่องคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม 5 เรื่อง ได้แก่ การวางแผนการจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน ประเมินผล
2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมี 2 กลุ่มปัจจัย ได้แก่
 - 2.1 ปัจจัยที่เกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ เวลาที่อาศัยในชุมชน

การถือกำเนิด หรือมีที่อาศัยในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ การเป็นศิษย์เก่า การมีบุตรหลานเรียนในโรงเรียน ความคาดหวังของโรงเรียน การมีความสัมพันธ์กับโรงเรียน และความตระหนักในสวัสดิการเด็ก

2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ด้านการเป็นผู้นำความมีมนุษยสัมพันธ์ ซื่อสัตย์ และเป็นคนในท้องถิ่น โดยกำเนิด ประกอบด้วย

2.2.1 คุณลักษณะของครู เช่น ประพฤติดี มีความรู้ความสามารถ เอาใจใส่ต่อเด็ก มีมนุษยสัมพันธ์ดี และเสียสละ

2.2.2 การปฏิบัติของโรงเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การให้เกียรติและโอกาสซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมทั้งของ โรงเรียนเองและชุมชน

2.2.3 การปฏิบัติงานของครู เช่น การเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน ความสามัคคีในหมู่ครู

2.2.4 ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ ความมีชื่อเสียงในเรื่องต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งเดิมจากการปฏิบัติหน้าที่ของครู ตลอดจนการบริหารด้วยความโปร่งใสในเรื่องของการเงิน หรืองบประมาณต่างๆ

จรินทร์ สีโท (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอหนองกุงศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า

1. ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร ทุกปัจจัยมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคือ 1) คุณลักษณะของผู้บริหาร 2) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3) ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา และ 4) สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน

2. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ 1) การบริหารงานทั่วไป 2) วิชาการ 3) การบริหารงานบุคคล 4) งบประมาณ

3. ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารกับสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหาร พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นปัจจัยด้านที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ปัจจัยที่เป็นตัวทำนวยร่วมคือสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน

ชาญชัย แก้วศิริ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไปและด้านงบประมาณตามลำดับ ยกเว้นด้านงานบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนองค์กรในท้องถิ่นและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ข้อมก่อกำให้เกิดประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน โดยสามารถร่วมวางแผนการกำหนดจุดมุ่งหมายการศึกษา การแสวงหาและให้การสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษาอัน ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ การเงิน วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เกิดขึ้นก่อนเมืองไทยเป็นเวลานานพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น เกาหลี ฯลฯ ซึ่งมีผู้วิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับงานวิจัยในครั้งนี้พอนำเสนอได้ดังนี้

โซร์เบลโล (SorBello. 1978 : 598 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้ปกครองในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในบทบาทที่เป็นจริงและความคาดหวังในแนวความคิดของครูใหญ่ ครูและผู้ปกครองนักเรียน โดยศึกษาความสัมพันธ์ 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านนักเรียน ด้านหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก และการประชาสัมพันธ์ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องกับน้อย ผู้ปกครองยังไม่มีความรู้พอ และไม่มีความมั่นใจ ไม่กระตือรือร้นและรับผิดชอบน้อย

พอลโลสซี (Pollozzi. 1981 : 1481 - A) ได้วิจัยรูปแบบของชุมชนต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียนในรัฐนิวยอร์ก พบว่า ข้อมูลที่เกี่ยวกับชุมชนในการให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ควรมีการร่วมกันทั้งสองฝ่าย คือ โรงเรียนไม่ควรคิดอยู่ก้นบ้น โยบายมากนัก ชุมชนควรเกี่ยวข้องกับเรื่องของตน โยบายที่สัมพันธ์กับความสามารถที่ตนเองได้รับ

ทอย (Toy. 1983 : 1951 - A) ได้ศึกษาแผนการจัดความสัมพันธ์กับชุมชนในโรงเรียน และเสนอแนะว่า การวางแผนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ควรมีการพัฒนาด้านนโยบายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน สร้างความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอก จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี ความกระตือรือร้นในการทำงาน และจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน

คิง (King. 1984 : 1593 - A) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง โรงเรียนในฐานะเป็นชุมชนและความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จุดมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถลดความแตกแยกของชุมชน โดยการสร้างความสัมพันธ์ด้วยวิธีการประชาธิปไตยให้เกิดความรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลวิจัยของผู้อื่นที่วิจัยไว้แล้ว 3 คน พบว่า ถ้าหากให้บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับสร้างกฎ จะทำให้เขามีความรู้สึกว่าต้องรักษากฎนั้นไว้ ถ้าให้บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับสร้างกฎ จะทำให้เขามีความรู้สึกว่าต้องรักษากฎนั้นไว้ ถ้าให้มีโอกาสเข้าร่วมจะมีการปฏิบัติตามกฎหมายมากขึ้น และถ้าบุคคลได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับตัดสินใจ เขาจะเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ความแตกแยกจะน้อยลง

คราฟฟ์ (Craff. 1988: 1633 - A) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อการจัดการศึกษา และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน พบว่า มีค่าความสัมพันธ์กันระหว่างระดับทัศนคติกับระบบโรงเรียนแต่ละสิ่งแวดล้อม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างทัศนคติของชุมชนกับสิ่งแวดล้อม หรือทัศนคติของชุมชนกับระดับการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

โจเซฟ (Josef. 2000 : 1709 - A) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาในอนาคตของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการจัดการศึกษาของชุมชนประเทศบราซิล พบว่าทำอย่างไรชุมชนถึงจะมองเห็นความสำคัญของการศึกษา ทำอย่างไรชุมชนจะสนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียน หลังจากนั้นเขาได้ตั้งทีมงานศึกษาตามหัวข้อที่กำหนดจำนวน 45 เรื่อง ซึ่ง 4 เรื่องแรกที่มีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษามากที่สุดคือ

1. การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู
3. การพัฒนาด้านต่างๆ ของชุมชนในเขตบริการ โรงเรียน
4. ความต้องการของ โรงเรียนที่มีต่อชุมชน

พาทิก เอ็ม (Patik M. 2000 : 1582 - A) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคคลสำคัญที่มีความรู้ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอาฟริกาและสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้นำของชุมชนที่อยู่ในเขตบริการของสถานศึกษา มีบทบาทสูงในการที่จะเข้าร่วมวางแผน กำหนดนโยบาย เข้ามามีส่วนร่วมในการที่พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การกำหนดมาตรฐานให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อ

ความเป็นเลิศของการจัดการศึกษา ผู้นำชุมชนต้องทำเป็นแบบอย่างและทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมองเห็นความสำคัญของการศึกษา

สรุปการวิจัยได้ว่า การบริหารงานโรงเรียนด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปัจจุบันยังเป็นปัญหาที่โรงเรียนจะต้องปรับปรุงและแก้ไขในจุดที่บกพร่อง เช่น การบริหารงบประมาณ การบริการชุมชน การประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ตลอดจนการเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของชุมชน ในการให้ความร่วมมือในการบริหารงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษา กรณีศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษา ในตำบลเขาหินเหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 5 โรงเรียนในตำบลเขาหินเหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงด้วยเงื่อนไข เป็นผู้มีประสบการณ์และผู้ปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

1. ผู้บริหาร 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 5 คน
2. ครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในตำบลเขาหินเหนื่อ จำนวน 40 คน
3. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ที่พัฒนาจากหลักการตรวจสอบข้อมูลการปฏิบัติงานของโรงเรียน นอกจากนี้วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ แผนที่แสดงที่ตั้งโรงเรียน กล้องถ่ายรูป เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ซึ่งเครื่องมือผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือและขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างเครื่องมือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ขอบเขต เนื้อหาของการวิจัย และให้เป็นไปตามหลักการ วิธีการและคำแนะนำของกรรมการที่ปรึกษา
3. นำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา เสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความสมบูรณ์ ผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้
 - 3.1 นายฐนันต์ ลิโรตง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2
 - 3.2 นายสุพรรณ เป็นพร้อม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2
 - 3.3 นายชวลิต เข้มมกลิ่น รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 3
 - 3.4 นายยุทธนา ศรีวงษ์ชัย ศึกษาพิเศษ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2
 - 3.5 นายสมศักดิ์ สุขสำโรง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนนิคมพัฒนาสายโท 11 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2
4. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข และพิจารณาให้ความเห็นชอบ
5. นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปดำเนินการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็น โรงเรียนที่ผู้วิจัยจะต้องไปเก็บข้อมูลพื้นฐานของแต่ละ โรงเรียนหลังจากนั้นดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเป็นทางการ (Formal Interview) ตามวิธีการของ สุกางค์ จันทวานิช (2542 : 75 – 76) ดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

1.2 มีหนังสือประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ให้การสัมภาษณ์) ติดต่อด้วยตนเอง
วันเวลาที่ให้สัมภาษณ์ พร้อมขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์หากจะต้องมีการถามใดๆ

1.3 ออกไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้วยตนเอง

1.4 นำข้อมูลมาเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจน

2. ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview)
โดยวิธีการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2.2 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเชิงลึกจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

3. ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) โดยวิธีการดังนี้

3.1 สังเกตการเขียนกิจกรรม

3.2 บันทึกผลการสังเกต แบบมีส่วนร่วมในการบันทึก

4. ผู้วิจัยใช้วิธีสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participation Observation) โดยมีวิธีการ
ดังนี้

4.1 การวางแผนสังเกต

4.2 สังเกตและบันทึกผลการสังเกต

4.3 เปรียบเทียบผลการสังเกตและบันทึกผลการสังเกต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา

(Description) และรวบรวมความคิดเห็น แนวคิด ข้อเสนอแนะ นำความสอดคล้องของข้อมูลจากการ
วิเคราะห์ของแต่ละกลุ่มมาสังเคราะห์เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุง ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนา
การศึกษา พัฒนาบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนสูงสุดตาม
วัตถุประสงค์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน
ประถมศึกษา ในตำบลเขาหินเหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลและ
การวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

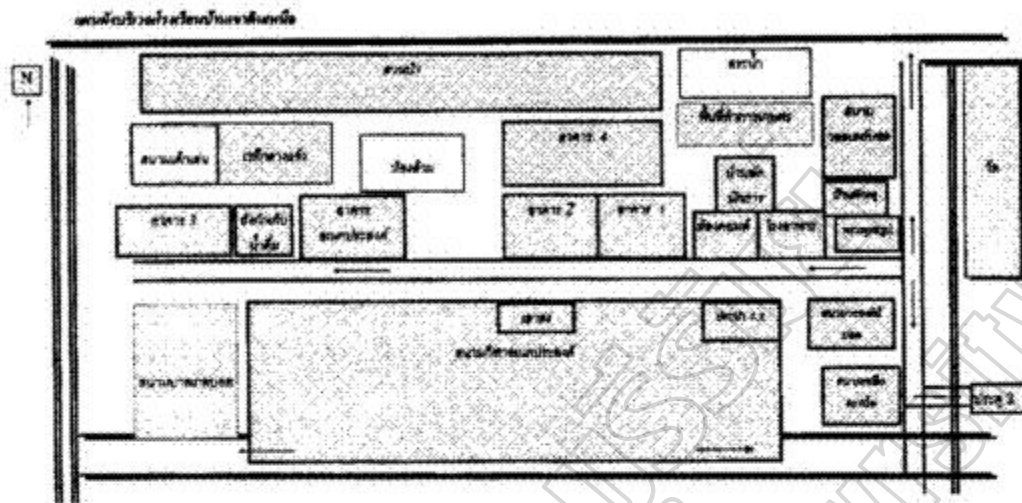
1. สภาพของโรงเรียน
2. สภาพการดำเนินงานของโรงเรียน
3. สภาพชุมชน
4. ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน

สภาพของโรงเรียน

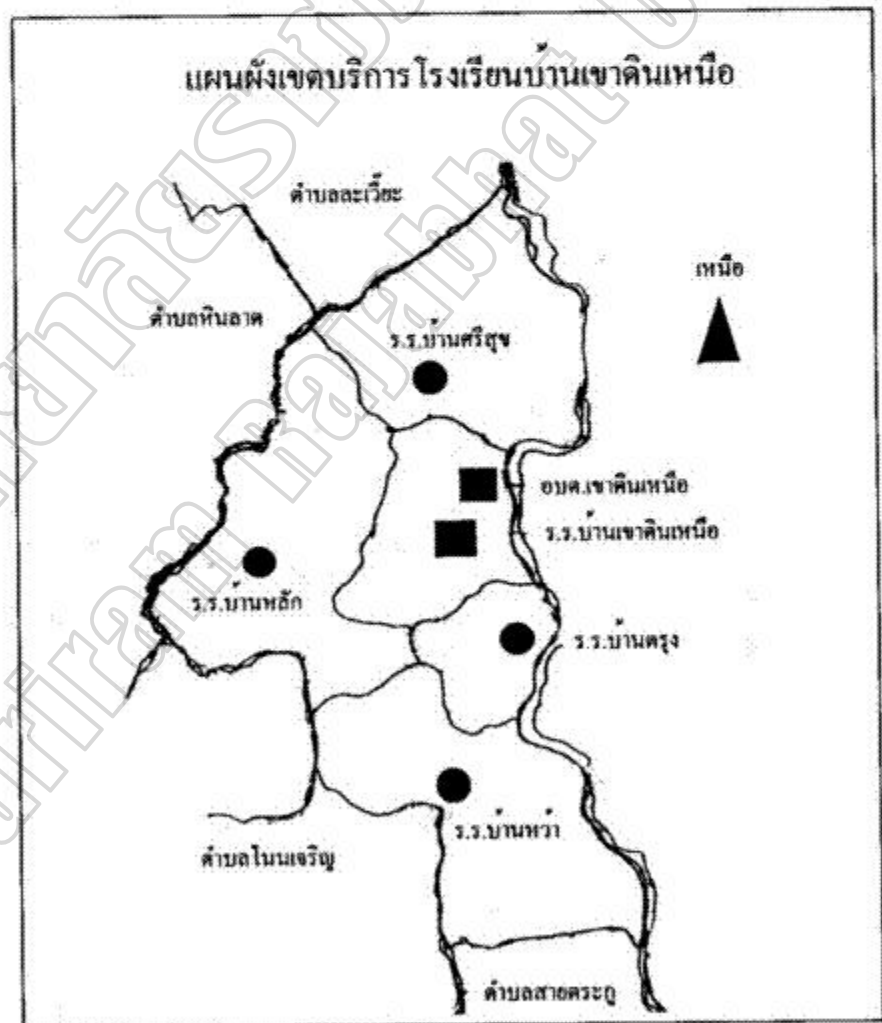
โรงเรียนประถมศึกษาในตำบลเขาหินเหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ มี 5
โรงเรียน ระยะทางระหว่างโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียนอยู่ไม่ไกลกันมาก โดยอยู่ระหว่าง 1-3
กิโลเมตร ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนอยู่ในชุมชนที่เป็นเขตบริการ โดยมีสภาพของ
โรงเรียนดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 สภาพโรงเรียนบ้านเขาหินเหนื่อ (ถ่ายจากสภาพจริง)

ภาพประกอบ 2 แผนผังโรงเรียนบ้านเขาคินเหนือ

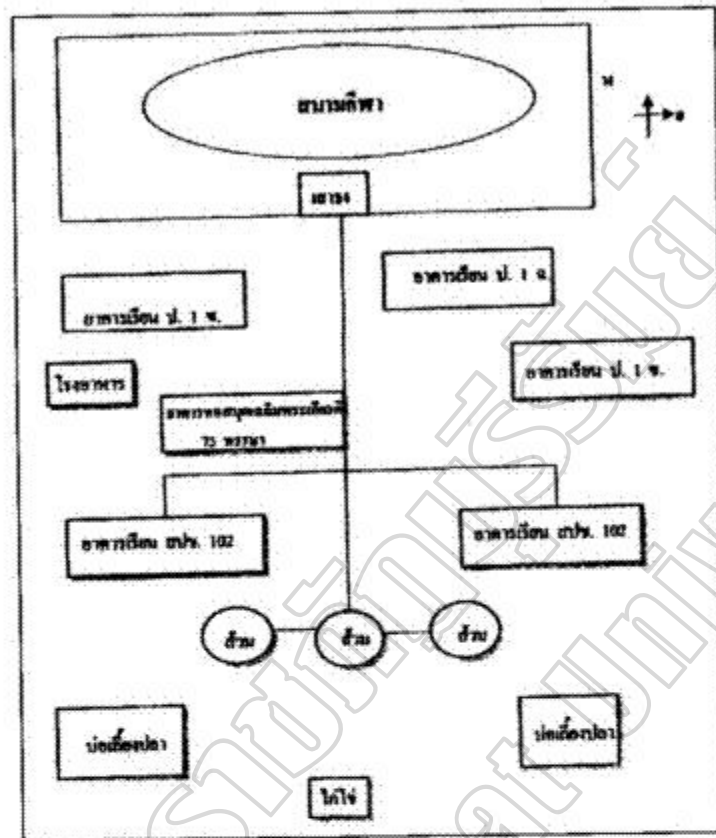

ภาพประกอบ 3 แผนผังเขตบริการโรงเรียนบ้านเขาคินเหนือ

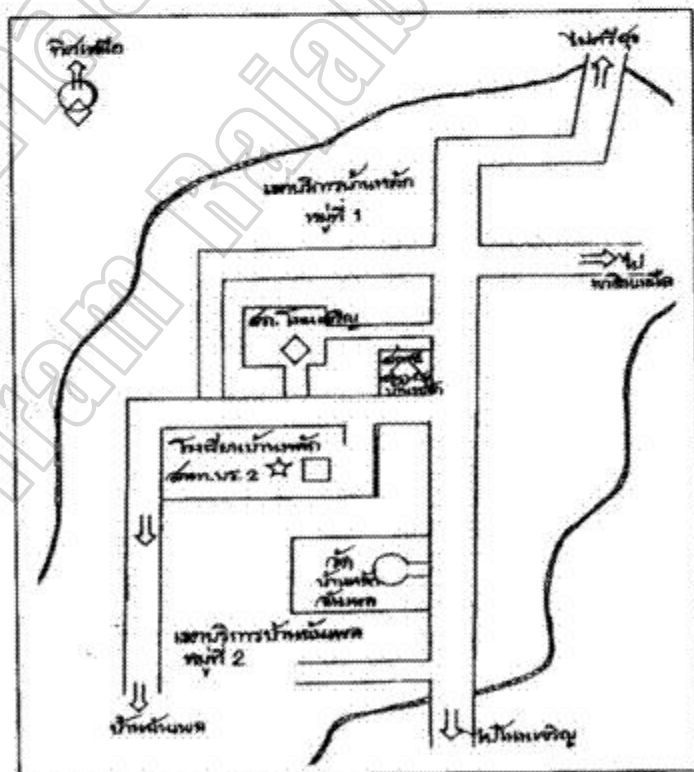
โรงเรียนบ้านเขาคินเหนือ มีเขตบริการการศึกษา 10 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านเขาคินเหนือ บ้านหลัก บ้านฉันทพล บ้านศรีสุข บ้านศรีสุขน้อย บ้านตรง บ้านหว่า บ้านโลกสว่าง บ้านประจู่ และบ้านเขาคินเหนือพัฒนา จัดการศึกษาระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นโรงเรียนเดียวที่จัดการศึกษาขยายโอกาสถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน จำนวน 169 คน มีครูผู้สอน จำนวน 10 คน พนักงานราชการ 2 คน และผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นคนนอกชุมชน สภาพภูมิทัศน์ของโรงเรียนยังไม่สมบูรณ์ มีสนามกีฬายังไม่เอื้อต่อการส่งเสริมกีฬาแก่นักเรียนและชุมชน บุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครองของนักเรียนในห้องเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอ ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา โดยให้การสนับสนุนเข้ามาช่วยให้ความรู้แก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสานเครื่องใช้ในท้องถิ่น การสอนพุทธศาสนาโดยพระภิกษุสงฆ์จากวัดในชุมชนคือ วัดสระแก้ว มาให้ความรู้และพานักเรียนปฏิบัติธรรมทุกวันพฤหัสบดีของแต่ละสัปดาห์ และที่สำคัญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทุนทรัพย์ในการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนเป็นประจำทุกปี

ภาพประกอบ 2 สภาพโรงเรียนบ้านหลัก (ถ่ายจากสภาพจริง)

ภาพประกอบ 5 แผนผังโรงเรียนบ้านหลัก

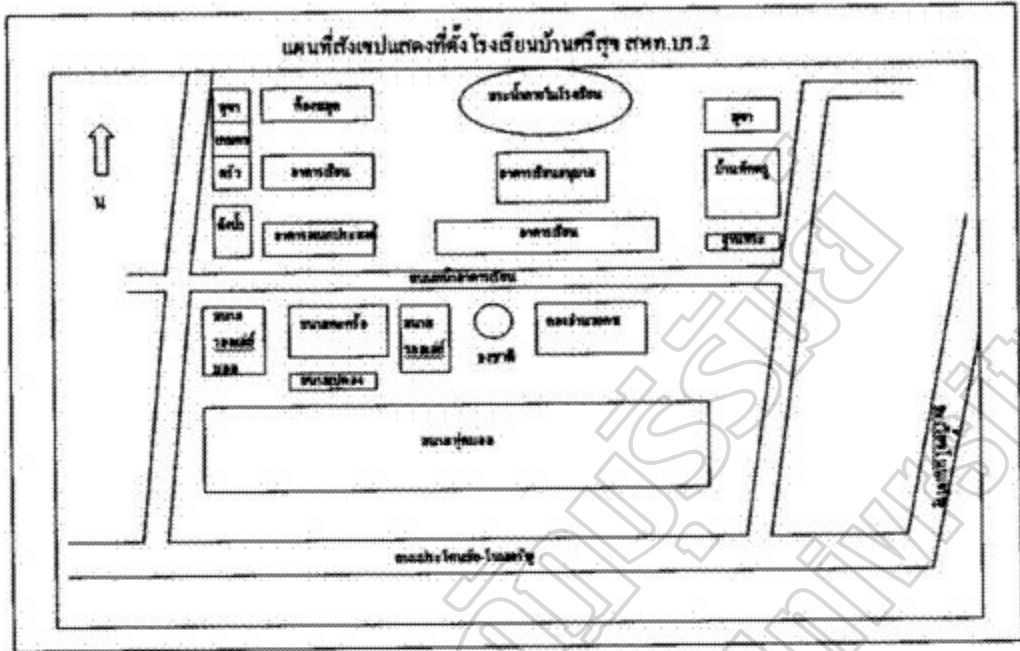

ภาพประกอบ 6 แผนผังเขตบริการโรงเรียนบ้านหลัก

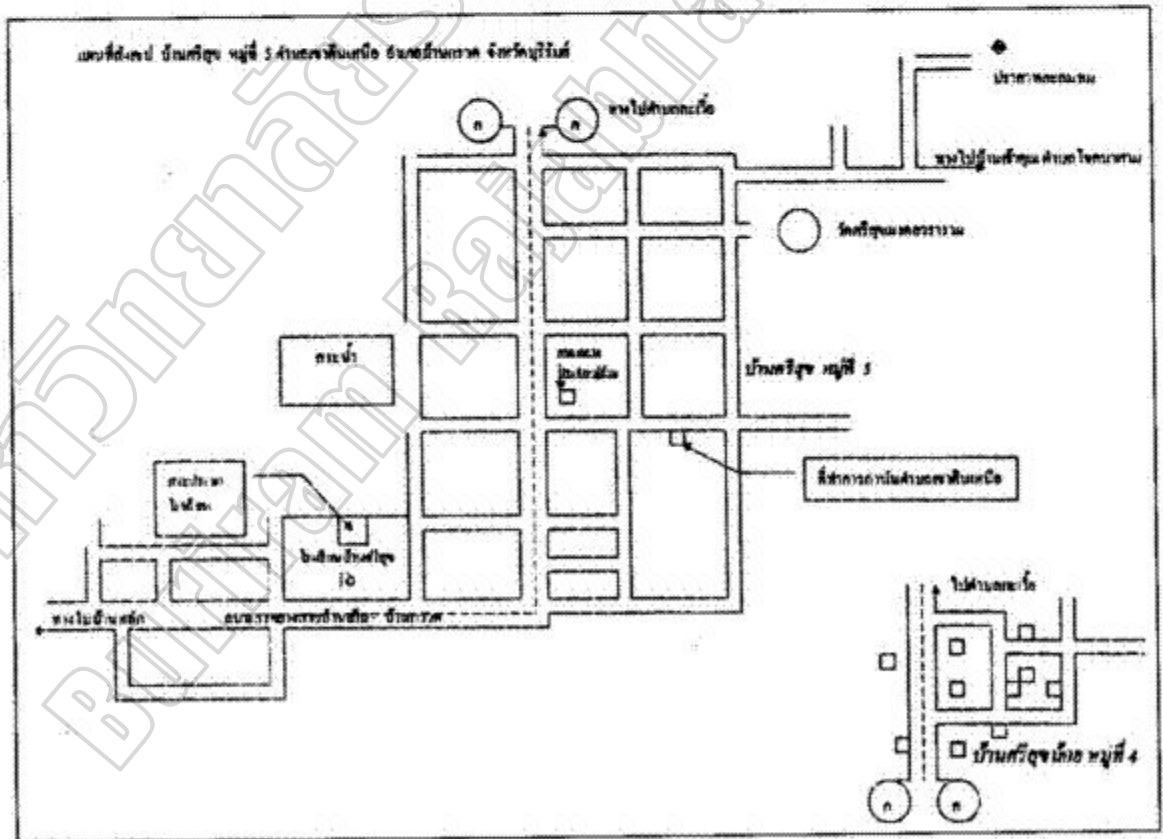
โรงเรียนบ้านหลัก มีพื้นที่ 2 แปลง คือ ที่ตั้งโรงเรียนมีพื้นที่ 24 ไร่ แปลงที่ 2 เป็น
 ที่นามีพื้นที่ 27 ไร่ 85 ตารางวา เขตบริการการศึกษา 2 หมู่บ้าน คือ บ้านหลักและบ้านฉันทเพล
 จัดการศึกษาในระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน จำนวน 229 คน ครูผู้สอน
 จำนวน 10 คน ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นคนนอกชุมชน สภาพภูมิทัศน์ของ
 โรงเรียนมีความร่มรื่น มีการจัดตกแต่งสวนหย่อมและตกแต่งอาคารด้วยการจัดกระถางไม้ประดับ
 เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน อาคารเรียนมีป้ายนิเทศนำเสนอความรู้ด้านต่าง ๆ และ
 ป้ายสารสนเทศแสดงข้อมูลของนักเรียน อาคารบริหารมีป้ายสารสนเทศแสดงข้อมูลของโรงเรียน
 ครอบคลุมทุกงาน บริเวณโรงเรียนมีการจัดสรรเป็นแหล่งเรียนรู้และสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียน
 ได้ออกมาศึกษานอกห้องเรียน เช่น มีอาคารหอสมุดเฉลิมพระเกียรติ 75 พรรษา มีโรงเลี้ยงไก่ไข่
 มีบ่อเลี้ยงปลาจำนวน 2 บ่อ เป็นต้น ในการจัดการเรียนการสอนมีชุมชนเข้าร่วมจัดการเรียน
 การสอนในสาระวิชาที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยการมาเป็น
 วิทยากรให้ความรู้ เชื้อเพื่อวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน ครูผู้สอนและผู้ปกครองมี
 ปฏิสัมพันธ์กันสม่ำเสมอ ครูกับผู้ปกครองร่วมมือกันแก้ปัญหาเรื่องการเรียนของนักเรียน
 ผู้ปกครองที่มีปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนในปกครองมักจะนำปัญหามาปรึกษาและขอความช่วยเหลือ
 จากครู ซึ่งครูให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญบุคลากรในโรงเรียนเข้า
 ร่วมกิจกรรมในชุมชนเป็นประจำสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทำให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของ
 โรงเรียนเป็นประจำเช่นเดียวกัน

ภาพประกอบ 3 สภาพโรงเรียนบ้านศรีสุข (ถ่ายจากสภาพจริง)

ภาพประกอบ 8 แผนที่โรงเรียนบ้านศรีสุทศ

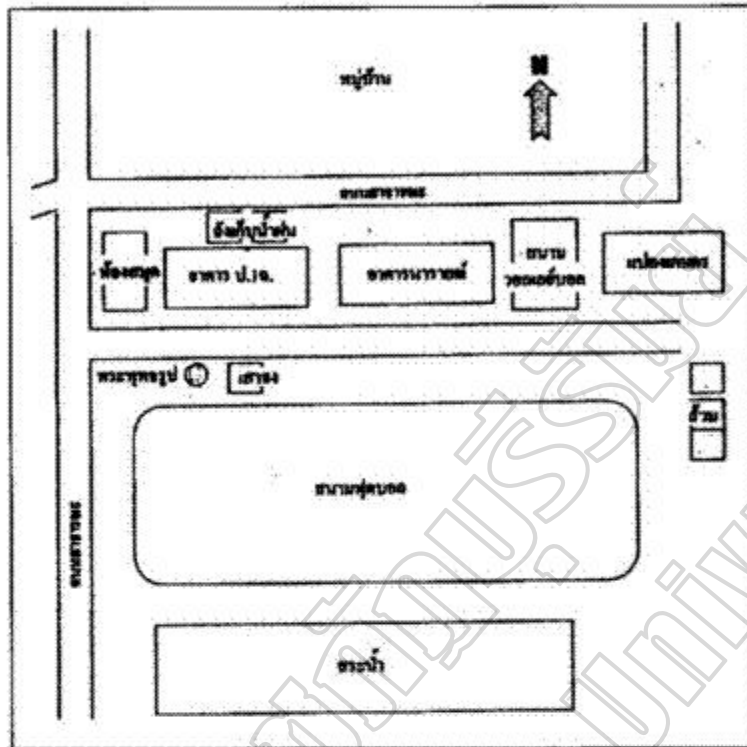

ภาพประกอบ 9 แผนที่เขตบริการโรงเรียนบ้านศรีสุทศ

โรงเรียนบ้านศรีสุข มีเขตบริการการศึกษา 2 หมู่บ้าน คือ บ้านศรีสุขและบ้านศรีสุขน้อย จัดการศึกษาในระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน จำนวน 126 คน ครูผู้สอนจำนวน 6 คน ผู้บริหาร 1 คน สภาพภูมิทัศน์ของโรงเรียนยังไม่สมบูรณ์ขาดการดูแลและไม่ได้รับการจัดคกแต่งบริเวณโรงเรียน สภาพห้องเรียนมีการจัดป้ายนิเทศบ้าง บางห้องป้ายนิเทศไม่เป็นปัจจุบัน ไม่ได้รับการเปลี่ยนแปลง ส่วนใหญ่จะมีสื่อที่ซิดจางอันเนื่องมาจากใช้มาเป็นเวลานาน บุคลากรของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นคนนอกชุมชน บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนสม่ำเสมอ ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัด มีส่วนร่วมในการวางแผนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและร่วมเสียดสละทรัพย์ส่วนตัวและแรงกายเพื่อช่วยทาง โรงเรียนระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ภาพประกอบ 4 สภาพโรงเรียนบ้านศรีสุข (ถ่ายจากสภาพจริง)

ภาพประกอบ 11 แผนผังโรงเรียนบ้านตรุง

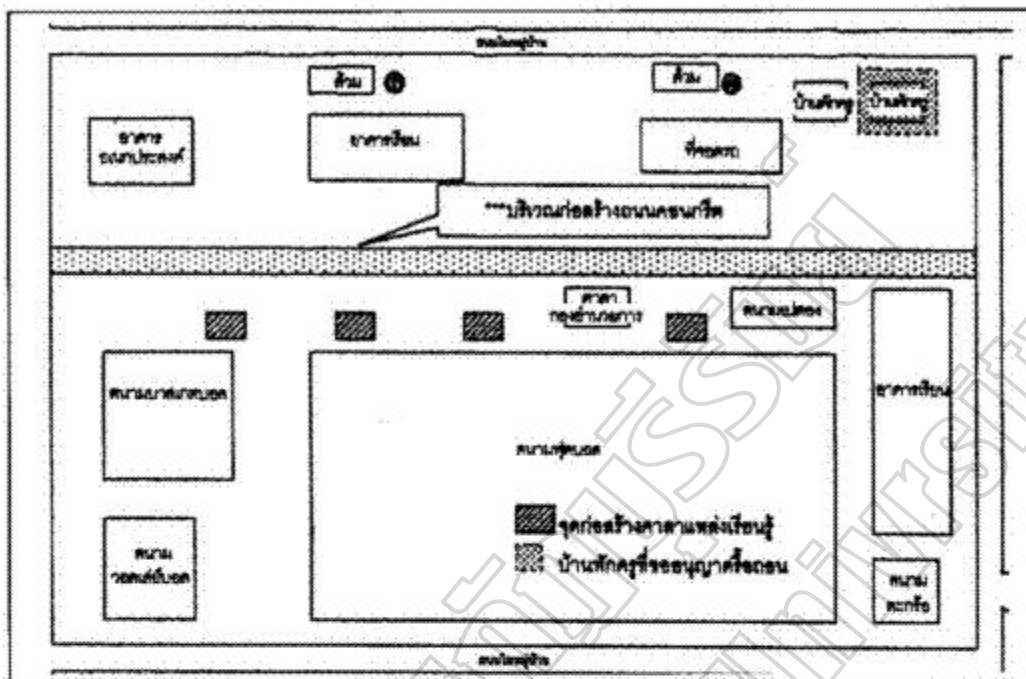

ภาพประกอบ 12 แผนผังเขตบริการโรงเรียนบ้านตรุง

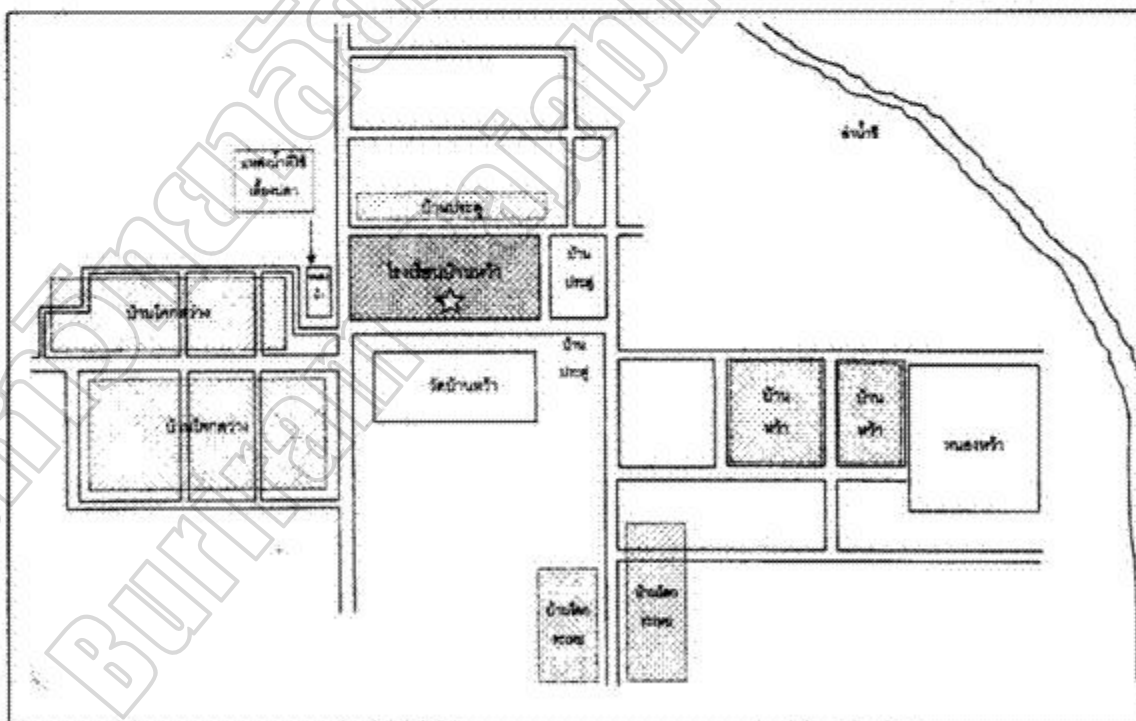
โรงเรียนบ้านตรง มีเขตบริการ 1 หมู่บ้าน คือ บ้านตรง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 49 คน จำนวนครูผู้สอน 2 คน ผู้บริหาร 1 คน นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในฐานะยากจน มีปัญหาด้านภาวะโภชนาการ บริเวณโรงเรียนมีร่องรอยของการจัดภูมิทัศน์ แต่ปัจจุบันขาดการดูแลและสานต่อของการจัดสภาพภูมิทัศน์ในบริเวณโรงเรียน สภาพห้องเรียนมีการจัดบรรยากาศในห้องเรียน จัดป้ายนิเทศ การจัดการเรียนการสอน เนื่องจากครูไม่ครบห้องเรียนอันเนื่องจากนักเรียนแต่ละระดับชั้นมีจำนวนน้อย จึงใช้การรวบชั้นสอน โดยครูคนเดียวสอนหลายระดับชั้น เช่น อนุบาล 1 และ อนุบาล 2 ใช้ครูผู้สอนคนเดียว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมสอน โดยใช้ครูคนเดียว เป็นต้น ประชากรในชุมชนมีอยู่น้อย ที่อยู่ส่วนมากเป็นผู้สูงอายุและเด็ก ประชากรในวัยทำงานจะไปรับจ้างทำงานที่ต่างจังหวัดหมด คงเหลือผู้สูงอายุคอยดูแลเด็ก ดังนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนจึงมีน้อย แต่หากทางโรงเรียนเข้าไปขอร้องให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางโรงเรียนเป็นรายกิจกรรมจะเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ เช่น โรงเรียนเชิญมาเป็นวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องการทอเสื่อซึ่งเป็นความสามารถและความถนัดของผู้ปกครอง โรงเรียนจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี การเข้าร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีน้อย อันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจทางครัวเรือนของคนในชุมชนประกอบกับประชากรในวัยแรงงานไม่ค่อยได้กลับบ้านจึงไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนมากนัก

ภาพประกอบ 5 สภาพโรงเรียนบ้านหว้า (ถ่ายจากสภาพจริง)

ภาพประกอบ 14 แผนผังโรงเรียนบ้านห้วย

ภาพประกอบ 15 แผนผังเขตบริการโรงเรียนบ้านห้วย

โรงเรียนบ้านหว่า มีเขตบริการ 3 หมู่บ้าน คือ บ้านประคู้ บ้านโคกสว่างและบ้านหว่า จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 154 คน ครูผู้สอน จำนวน 8 คน ช่วยราชการที่อื่น 1 คน ผู้บริหาร 1 คน โรงเรียนตั้งอยู่ในจุดศูนย์กลางเขตบริการของโรงเรียนและติดกับบริเวณวัด สภาพบริเวณโรงเรียนมีการจัดแบ่งบริเวณออกเป็นสัดส่วนของการใช้งาน มีสนามกีฬาหลายประเภท เช่น สนามฟุตบอล สนามตะกร้อ สนามบาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอล ซึ่งอยู่ในสภาพดีใช้งานได้อย่างปลอดภัย ส่วนของสนามเด็กเล่นมีของเล่นสำหรับเด็กระดับชั้นอนุบาลและสำหรับเด็กเล็ก ๆ พื้นบริเวณโล่งสะอาดปลอดภัยสำหรับเด็กที่จะเข้ามาเล่นในสนามเด็กเล่น มีสวนหย่อมหน้าอาคาร ภายในอาคารเรียนมีป้ายนิเทศหน้าห้องเรียนและภายในห้องเรียนทุกห้องเรียน ได้รับการจัดตกแต่งเป็นป้ายนิเทศประเภทต่าง ๆ ทั้งป้ายประชาสัมพันธ์และป้ายให้ความรู้ โรงเรียนยังไม่มีรั้วรอบ สามารถเข้าออกบริเวณโรงเรียนได้หลายจุด แต่มีประตูโรงเรียนซึ่งประตูทางเข้า-ออก 2 ประตู บุคลากรครูเป็นครูนอกชุมชนทั้งหมด บุคลากรครูและชุมชนทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ โดยบุคลากรครูเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนทุกครั้งที่ชุมชนมีงาน และชุมชนก็ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนทุกงานไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางการเรียนการสอน กิจกรรมระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยประชากรในชุมชนจะเสียสละทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ตามกำลังที่จะช่วยโรงเรียนได้ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สภาพการดำเนินงานของโรงเรียน

โรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียนมีการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีโรงเรียนบ้านเขาคินเหนือที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นโรงเรียนขยายโอกาสโรงเรียนเดียวในตำบลเขาคินเหนือ ซึ่งประสบปัญหามีครูผู้สอนไม่ครบชั้น ใช้วิธีการสอนประจำวิชาในระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยครูคนหนึ่งรับผิดชอบมากกว่าสองวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและปลอดภัยเสถียร มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี แต่ยังมีปัญหาด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นปัญหาที่ทางโรงเรียนพยายามแก้ไขปรับปรุงอยู่ ปัญหาที่ทั้ง 5 โรงเรียนพบคล้ายกันอีกเรื่องหนึ่งคือ การแสดงออกของนักเรียนนักเรียนยังไม่กล้าแสดงออกด้านการพูด การรายงาน สาเหตุจากประชากรในตำบลเขาคินเหนือมีภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่น นักเรียนใช้ ภาษาถิ่นในการสื่อสาร นักเรียนจะใช้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ไม่คล่อง สาเหตุที่สำคัญประเด็นหนึ่งที่ทำให้การพูดภาษาไทยของนักเรียนพูดได้ไม่คล่องเพราะการพูดภาษาไทยตก ๆ หล่น ๆ เป็นเรื่องคลกขบขันแก่ผู้ฟัง หรือถูกเพื่อนๆ ผู้ปกครองทั่ว ๆ ไป ล้อเลียนทำให้นักเรียน

อายุที่จะพูดภาษาไทย ปัญหาดังกล่าวทั้ง 5 โรงเรียน พยายาม ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียน ให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญในการพูดภาษาไทย เพราะการพูดภาษาไทยจะส่งผลต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ในสาระวิชาอื่นๆ ตามมา และโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ครูและบุคลากรทางการศึกษาของทางโรงเรียนมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการเข้ารับการฝึกอบรม แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่การวิจัยในชั้นเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษาของทางโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจและยังไม่มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง

การบริหารงานของโรงเรียนมีการจัด โครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนทั้ง 5 โรงเรียน แต่ยังขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีหลักสูตรสถานศึกษาและได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ยังขาดการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ยังไม่มีการจัดทำเป็นรูปเล่มหรือจัดพิมพ์เป็นเอกสาร มีเพียงการปฏิบัติตามความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน

สภาพชุมชน

ตำบลเขาคินเหนือขึ้นอยู่กับตำบล โนนเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อมาได้แยกตั้งเป็นตำบลเขาคินเหนือ ในปี พ.ศ.2536 โดยมีนายบุญทัน สารเพชร เป็นกำนันคนแรก และนายชูท อินทรีย์ เป็นกำนันคนปัจจุบัน เป็นหนึ่งในเก้าตำบลอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ห่างจากอำเภอบ้านกรวดไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 27 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 40 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 25,000 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม และอยู่เหนือระดับน้ำทะเล 210-235 เมตร จำนวนประชากรในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลเขาคินเหนือ 6,034 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,317 หลังคาเรือน อาชีพหลัก ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ คือ ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ มีส่วนน้อยที่รับจ้างและค้าขาย อาชีพเสริม งานด้านหัตถกรรมและอุตสาหกรรมครัวเรือน เช่น ผลิตภัณฑ์จากไม้มะพร้าว ไม้ตาล มีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน แต่ไม่ครอบคลุมทุกครัวเรือน มีบ่อน้ำตื้น จำนวน 17 แห่ง มีบ่อโยก จำนวน 26 แห่ง ประชากรในตำบลเขาคินเหนือนับถือศาสนาพุทธ มีการทำศาสนกิจดังเช่นชาวพุทธทั่วไป เช่น มีการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา มีการถือศีล ฟังเทศน์ เป็นต้น

อาณาเขตตำบล ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลละเวีย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทิศใต้ ติดกับ ตำบล โนนเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ทิศตะวันออกติดกับตำบล

โซคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ทิศตะวันตกติดกับตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

จำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลเขาคินเหนือ มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านหลัก

หมู่ที่ 2 บ้านจันทพล

หมู่ที่ 3 บ้านเขาคินเหนือ

หมู่ที่ 4 บ้านศรีสุขน้อย

หมู่ที่ 5 บ้านศรีสุข

หมู่ที่ 6 บ้านตรง

หมู่ที่ 7 บ้านห้วย

หมู่ที่ 8 บ้านโคกสว่าง

หมู่ที่ 9 บ้านประคู้

หมู่ที่ 10 บ้านเขาคินเหนือพัฒนา

การคมนาคม สามารถเดินทางไปยังตำบลเขาคินเหนือโดยเส้นทาง ดังนี้

1. ถนนลูกรังโยธาธิการจากตำบลเขาคินเหนือระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตรถึงหมู่ที่ 4 ตำบลโนนเจริญ เชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2165 (สายโนนเจริญ) ระยะทาง 12 กิโลเมตร ถึงบ้านพาสี เชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2075 (ประโคนชัย-บ้านกรวด) ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร ถึงที่ว่าการอำเภอบ้านกรวด
2. ถนนลาดยาง รพช. จากหมู่ที่ 1 ตำบลเขาคินเหนือผ่านหมู่ที่ 5 หมู่ที่ 4 ผ่านตำบลละเวีย ถึงอำเภอประโคนชัย ระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร

ภาพประกอบ 6 สภาพชุมชนตำบลเขาหินเหนอ (แหล่งที่มา : www. Thaitambon.com)

ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน

ข้อมูลที่ได้จากการผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ด้านวิชาการ

ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 91.11 กล่าวว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายและแผนพัฒนาสถานศึกษาด้านการเรียนการสอน ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายและแผนพัฒนาสถานศึกษาด้าน การเรียนการสอนจึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนโดยไม่มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารและครูผู้สอนกลุ่มนี้ กล่าวว่า ชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ จึงไม่มีส่วนร่วมในการบริหารการใช้หลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 กล่าวว่า ชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดหรือข้อเสนอแนะในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ในฐานะวิทยากร ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมดังกล่าว ทำให้ชุมชนได้ทำความเข้าใจกับระบบการจัด

การศึกษาของโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ที่กระหว่างครูกับชุมชน ชุมชนมีความเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียน แต่ครูและบุคลากรทางการศึกษามีบางส่วนที่เกิดความอึดอัดและคับข้องใจที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สร้างความลำบากในการปฏิบัติงานในหน้าที่

ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 31 คนคิดเป็นร้อยละ 68.89 กล่าวว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความเห็น เสนอแนะกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน โดยเสนอแนะให้โรงเรียนมีการสอนเสริมนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้ และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถสูงในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านทักษะคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือพลศึกษา เป็นต้น ควรจัดครูที่มีความรู้ความสามารถในด้านดังกล่าวสอนเพิ่มเติมเพื่อส่งนักเรียนไปแข่งขันในเวทีต่าง ๆ อีกทั้งนักเรียนที่มีความสนใจด้านงานฝีมือชุมชนเสนอแนะให้นักเรียนมีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานในสิ่งที่นักเรียนสนใจ ไปทัศนศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ มีประสบการณ์ตรงในสิ่งที่นักเรียนสนใจ ผลจากการมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองเองมีความพยายามทำความเข้าใจและร่วมมือกันทำให้กิจกรรมสำเร็จตามเป้าหมาย แต่มีผู้ปกครองบางส่วนอึดอัดและไม่เต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวเพราะคิดว่าควรจะเป็นหน้าที่ของครูและของโรงเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนร้อยละ 100 กล่าวว่า ชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ทำให้โรงเรียนขาดแคลนสื่อในการเรียนการสอนและชุมชนเองไม่เข้าใจถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอน แต่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนตามโอกาสที่โรงเรียนแจ้งขอความร่วมมือ เช่น การพัฒนาโรงเรียนในวันสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น หรือในกรณีที่จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งก่อสร้าง ต้องใช้แรงงานหรือความสามารถเฉพาะตัวที่ชุมชนสามารถให้ความช่วยเหลือได้ ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้ชุมชนมีความรู้สึกว่าคุณเองมีส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียน มีการบอกกล่าวให้บุตรหลานและเด็กในปกครองที่เป็นนักเรียนในโรงเรียนให้ได้ทราบและให้ช่วยกันดูแลรักษา เพราะเป็นความภูมิใจของตนเอง

ผู้บริหารและครูผู้สอนร้อยละ 100 กล่าวว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมช่วยเหลือหรือสนับสนุนการนิเทศภายใน เนื่องจากไม่มีความรู้ความเข้าใจว่าการนิเทศภายในคืออะไรเป็นกิจกรรมในลักษณะไหน มีประโยชน์อย่างไร รวมถึงระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ชุมชนไม่เคยมีความรู้และไม่ทราบว่าระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะมีความสำคัญอย่างไร ในส่วนการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างบุคคลในชุมชนมืออย่างสม่ำเสมอ โดยการรวมกลุ่มสนทนาซึ่งจะมีทั้งเป็นกลุ่มย่อยๆ ที่รวมกลุ่มกันสนทนาเป็นประจำและรวมกลุ่มกัน

อย่างเป็นทางการ โดยการประชุมของหัวหน้ากลุ่มหรือโดยผู้ใหญ่บ้านซึ่งจะมีเป็นระยะๆ แล้วแต่ความจำเป็นและความต้องการของชุมชน แต่กับโรงเรียนชุมชนยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บ่อยมาก หรือแทบจะไม่มีมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เลย ด้วยเหตุดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนถูกผู้ปกครองวิจารณ์หรือชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดังกล่าว

ค่านงบประมาณ

การจัดตั้งงบประมาณ การวางแผนการใช้งบประมาณชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ และแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่จะเป็นในส่วนของงบนอกงบประมาณที่ได้มาจากการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร โดยผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 80 กล่าวว่า ชุมชนเข้ามามีส่วนตั้งแต่เริ่มโครงการการระดมทรัพยากร มีการร่วมวางแผนการระดมและวางแผน การใช้งบประมาณที่ได้มาจากการระดมทรัพยากรแล้ว อีกทั้งมีการติดตามการใช้งบประมาณที่ได้มามีการใช้ไปตามแผนงานการใช้งบประมาณดังกล่าวหรือไม่ และสุดท้ายชุมชนยังมีส่วนในการประเมินผลการใช้งบประมาณด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลให้ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่การเงินหรือผู้บริหารโรงเรียนดำเนินงานได้ไม่สะดวกต้องใช้เวลามากในการดำเนินงาน เพราะต้องรอการตัดสินใจของคณะกรรมการเมื่อเกิดความคิดที่แตกต่างกันหรือเกิดความแตกแยกของกลุ่มคนในชุมชน อีกทั้งต้องคอยชี้แจงในกรณีที่มีผู้ปกครองหรือประชาชนในชุมชนเกิดความเข้าใจไม่ถูกต้องในการดำเนินงานหรือการบริหารงบประมาณ เหตุดังกล่าวสร้างความอึดอัดแก่ครูผู้ปฏิบัติงาน

การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียน การควบคุม บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ ผู้บริหารและครูผู้สอนร้อยละ 100 กล่าวว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมหรือไม่เคยแสดงความคิดเห็นหรือไม่เคยมีการตรวจสอบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ของทางโรงเรียน อีกทั้งการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนชุมชนไม่เคยมีส่วนร่วมหรือตรวจสอบปล่อยให้เป็นที่ของโรงเรียนหรือคณะครูบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์ของโรงเรียนชุมชนจะไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติการใช้ ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการและปฏิบัติงานได้ด้วยความรวดเร็วตามแนวปฏิบัติที่โรงเรียนและคณะครูบุคลากรทางการศึกษา กำหนดและเป็นแนวทางการปฏิบัติ

ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 กล่าวว่า ชุมชนไม่เคยมีการตรวจสอบการเงินและบัญชีของโรงเรียนแต่อย่างใด มีเพียงการรับฟังการแจ้งการใช้จ่ายเงินของทางโรงเรียนทั้งในส่วนของเงินในระบบและเงินนอกระบบ อาจมีการซักถามเพื่อทำความเข้าใจเท่านั้น ชุมชนไม่เคยเข้ามากำกับ ดูแล หรือตรวจสอบการเงินและการจัดทำบัญชีจะปล่อยให้

หน้าที่ของโรงเรียนในการบริหารจัดการและจัดทำบัญชีตามระเบียบของทางราชการ จะมีเพียงเงินนอกงบประมาณที่ได้มาโดยการระดมทรัพยากรชุมชนถึงจะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ดูแลหรือตรวจสอบการใช้เงินดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนมีความสะดวกและสบายใจในการบริหารการเงิน และจัดทำบัญชีของโรงเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนร้อยละ 100 กล่าวว่า ชุมชนจะมีส่วนร่วมจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทุนการศึกษาจะมีการมอบทุกครั้งที่ชุมชนมีงานศพ ถือเป็นประเพณีของญาติผู้เสียชีวิตจะทำบุญให้แก่ผู้เสียชีวิต โดยการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนทั้งในชุมชนและโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง กับชุมชนของผู้เสียชีวิต ในการประเมินผลการใช้งบประมาณและผลการปฏิบัติงานของ โรงเรียนชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมเฉพาะในกรณีที่ทางโรงเรียนเชิญหรือแจ้งให้เข้ามาประชุมเพื่อมีส่วนร่วมในการประเมินกรณีต่างๆ เท่านั้น ส่งผลให้โรงเรียนมีกองทุนส่งเสริมการศึกษาให้แก่นักเรียนและชุมชนมีความภูมิใจในการมีส่วนร่วมให้ทุนการศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล

การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งของโรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนร้อยละ 100 กล่าวว่า ชุมชนไม่มี ส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดตำแหน่งของโรงเรียนเพราะไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว รวมถึงการสรรหาบรรจุและแต่งตั้งด้วย

ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 84.44 กล่าวว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร รวมถึงการส่งเสริมการหาความรู้และการพัฒนาตนเองของบุคลากรครูนั้นชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจจะไม่มีส่วนร่วมในการนำเสนอในเรื่องดังกล่าวมีเพียงผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 กล่าวว่า ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การส่งเสริมบุคลากรด้านการหาความรู้และการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมด้านวินัยและการรักษาวินัยของบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน เฉพาะในส่วนที่ชุมชนเห็นว่าบุคลากรมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือบกพร่องในหน้าที่ ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมการดื่มสุราจนเกิดผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ บกพร่องต่อการสอนนักเรียน ใช้เวลาราชการในการประกอบกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ส่วนตัว ขาดความเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ไม่ติดตามแก้ไขเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาต่างๆ ซึ่งชุมชนจะมีส่วนร่วมในรูปแบบของการนำเสนอต่อผู้บริหารหรือในการประชุมผู้ปกครอง ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา บางกรณีอาจมีการนำเสนอวิธีการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ชุมชนเห็นว่าเป็นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ผลจากการมีส่วนร่วมดังกล่าวของชุมชนทำให้เกิดความบาดหมางใจระหว่างครูผู้สอนกับชุมชน ส่งผลต่อเนื่องถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนภายในโรงเรียนเกิดความขัดแย้งและ

หว่ากระแวงว่ามีบุคคลภายในโรงเรียนเป็นผู้กล่าวหาหรือให้ข้อมูลแก่ชุมชน ทำให้ขาดความสามาน
สามัคคีของคณะครูภายในโรงเรียน

ด้านการบริหารทั่วไป

ผู้บริหารและครูผู้สอนร้อยละ 100 กล่าวว่า ชุมชนไม่เคยเข้ามาตรวจสอบหรือมีส่วน
ร่วมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนแต่ส่วนใหญ่จะมาใช้บริการขอเอกสารหลักฐานทาง
การศึกษาให้แก่บุตรหลานหรือเด็กในปกครอง แต่มีส่วนร่วมส่งเสริมพัฒนางานด้านเทคโนโลยี
ของโรงเรียน โดยช่วยหาหรือช่วยระดมทุนทรัพย์ในการจัดซื้อจัดหามาให้โรงเรียนได้นำมาใช้ใน
การบริหารจัดการศึกษา

ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 กล่าวว่า ชุมชนเข้ามา
ตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่หรือบริเวณโรงเรียนโดยการเข้ามาตรวจสอบส่วนใหญ่จะเข้าด้วย
จุดประสงค์เพื่อการดูแลความปลอดภัย ลักษณะการตรวจสอบจะเป็นรูปแบบของการสำรวจดูความ
ชำรุดและสาเหตุของการชำรุดเพื่อปรับปรุง ซ่อมแซมให้เกิดความปลอดภัยในการใช้งาน และ
ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร อีกทั้งการขอใช้อาคารสถานที่และบริเวณ
โรงเรียนของชุมชน หน่วยงานอื่นหรือบุคคลภายนอก จากการมีส่วนร่วมดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียน
บุคลากรในโรงเรียนมีความสบายใจในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ มีความมั่นใจในการ
ปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 กล่าวว่า การจัดกิจกรรม
ของโรงเรียนชุมชนมีส่วนร่วมประสานความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาทุกกิจกรรม
และชุมชน มีการตรวจสอบข่าวสาร ผลงานของโรงเรียนหลังจากโรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึง
ชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ผลงานดีเด่นของโรงเรียนโดยช่วยประชาสัมพันธ์
ด้วยการบอกต่อและแจ้งข่าวสารทางวิทยุกระจายเสียงของชุมชนหรือเสียงตามสายในชุมชนนั้นๆ
ในการติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับบุคคลอื่นๆ หากเป็นหน่วยงานของเอกชนหรือ
หน่วยงานอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาครัฐชุมชนจะมีส่วนร่วมและมีส่วนในการดำเนินการติดต่อประสานงาน
ร่วมกับคณะครูหรือบุคลากรทางการศึกษาดูตามที่โรงเรียนแจ้งขอหรือประสานให้เพื่อประ โยชน์ของ
ทางโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานของทางโรงเรียนต่อสาธารณชน ส่งผลให้
ชุมชนและโรงเรียนมีความสามัคคี มีความเข้าใจตรงกันซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารจัดการของ
โรงเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 กล่าวว่า ชุมชนมี
การตรวจสอบการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาการเรียนหรือด้านอื่นๆ เป็นระยะด้วย

การสอบถามครูผู้สอน ครูประจำชั้น หรือสอบถามโดยตรงกับผู้บริหารโรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา คุณค่าด้านความประพฤตินักเรียนอย่างสม่ำเสมอ หากเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียนจะให้ความร่วมมือกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเต็มความสามารถเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทำให้การดำเนินงานของทางโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้สะดวกและประสบผลสำเร็จ

ผู้บริหารและครูผู้สอนร้อยละ 100 กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยภาพรวมจะเป็นความสัมพันธ์ที่เกือหนุนกัน เป็นสัมพันธภาพที่ดี มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารประสานงานกันด้วยดี ปัญหาที่พบระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่วนมากเกิดจากการเข้าใจผิดหรือความไม่เข้าใจ เมื่อมีการประชุมพูดคุยทำความเข้าใจกันก็สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ด้วยดีทุกครั้ง

ข้อมูลที่ได้จากการคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 45 คน เป็นเพศชายร้อยละ 100 อายุเฉลี่ย 48 ปี อายุน้อยที่สุด 40 ปี อายุมากที่สุด 66 ปี ประสบการณ์ในตำแหน่งเฉลี่ย 2 ปี วุฒิการศึกษาต่ำสุด ประถมศึกษาปีที่ 4 สูงสุดปริญญาตรี ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ด้านวิชาการ

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า ไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น ในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นคณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า ชุมชนไม่มีความรู้ แต่สามารถให้ความคิดเห็นในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กล่าวว่า เคยให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการผลิตสื่อ แต่ไม่เคยสนับสนุนการจัดหาสื่อการเรียนการสอน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เคยเข้าไปเยี่ยมชมห้องเรียนชั้นชมการจัดบรรยากาศห้องเรียนของคุณครูบางท่านสามารถจัดห้องเรียนได้ดี คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 กล่าวว่าผลจากการเยี่ยมชมห้องเรียนทำให้ครูมีความภาคภูมิใจและมีความกระตือรือร้นในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมมากขึ้น มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 68.88 กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ชุมชนจะมีส่วนร่วมในส่วนของการช่วยดูแลระเบียบวินัย และสุขภาพอนามัยของนักเรียนได้เท่านั้น นอกจากนี้ชุมชนคงไม่มีส่วนร่วมเพราะไม่มีความรู้ความเข้าใจ นอกจากโรงเรียนจะแจ้งขอความร่วมมือเป็นเรื่อยๆ ไป ด้วยเหตุดังกล่าว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนจึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียน แต่ในส่วนที่

เกี่ยวข้องกับค่านักเรียนชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือพัฒนาระเบียบวินัยค้อยอกจากโรงเรียน ซึ่งเป็นผลดีต่อนักเรียนและโรงเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 กล่าวว่า ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการผลงานของโรงเรียนสู่ชุมชน เพราะชุมชนให้ความสำคัญกับผลการดำเนินงานของโรงเรียนและถือว่าเป็นการตรวจสอบและประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนจากผลงานที่จัดแสดงในนิทรรศการ อีกทั้งได้ชื่นชมและเห็นความก้าวหน้าของบุคลากรหรือเด็กในปกครองของตนเองด้วย ผลจากการที่ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้ตรงกัน

ด้านงบประมาณ

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า เคยให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน จากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ส่งผลให้โรงเรียนมีความรอบคอบในการตั้งงบประมาณและยอมรับฟังข้อคิดเห็น อีกโรงเรียนทั้งยังให้เกียรติรับฟังชุมชนหากมีข้อคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ด้วยเหตุดังกล่าวคณะกรรมการคิดว่า จะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการบริการจัดการงบประมาณได้อย่างสบายใจไม่ต้องวิตกกังวลในการใช้เงินงบประมาณต่าง ๆ

คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 กล่าวว่า ในส่วนของการใช้จ่ายงบประมาณชุมชนจะให้เกียรติคณะครูไม่เคยก้าวก้าวยการใช้จ่ายงบประมาณ เว้นแต่ทางโรงเรียนขอความเห็นในการใช้จ่ายจึงจะมีส่วนในการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน ซึ่งผลจากการให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะส่งผลให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี ไม่มีปัญหาความขัดแย้งหรือความขัดเคืองหากมีความเห็นไม่ตรงกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะตั้งแต่การวางแผนระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจนกระทั่งการร่วมระดมทรัพยากรด้วยตนเองทั้งด้วยร่างกายและแรงทรัพย์ ส่งผลให้การระดมทรัพยากรประสบผลสำเร็จ และสร้างความเข้าใจ เกิดความสามัคคีระหว่างชุมชนและโรงเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า ไม่เคยแสดงความคิดเห็นหรือตรวจสอบการจัดทำบัญชีการเงินและพัสดุของโรงเรียน ส่วนใหญ่จะรับทราบการดำเนินการดังกล่าวจากการรายงานผลการใช้จ่ายและผลการดำเนินงานของทางโรงเรียนในที่ประชุม ซึ่งส่วนใหญ่ชุมชนจะรับฟังและซักถามหากมีข้อสงสัยหรือคิดใจในรายการใดๆ ให้ทางโรงเรียนชี้แจงในที่ประชุมไม่เคยเข้า

ไปตรวจสอบโดยตรง ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนทำงานได้คล่องตัวและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

ด้านการบริหารงานบุคคล

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า ไม่เคยให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะในการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ไม่มีส่วนร่วมในการสรรหาบรรจุแต่งตั้ง และไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูในโรงเรียนแต่อย่างใด คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 35.55 กล่าวว่า เคยให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเรื่องของการพัฒนาตนเองของครูบางคนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวส่งผลให้ครูที่ได้รับข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงพัฒนาตนให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมไม่พอใจและเกิดความขัดแย้ง หรือกลางแกลงใจกับชุมชนที่ให้ข้อเสนอแนะขึ้นมา

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า ไม่เคยให้ข้อเสนอแนะด้านวินัยและการรักษาวินัยของครู ไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะหรือตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูเลย

ด้านการบริหารทั่วไป

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า ไม่เคยเข้ามาตรวจสอบแต่มีส่วนร่วมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนในด้านช่วยติดตั้งหรือดูแลซ่อมบำรุงบางส่วน และมีส่วนช่วยระดมทุนทรัพย์สินในการจัดซื้อจัดหา

คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 42.22 กล่าวว่า เคยเข้ามาดูแลความปลอดภัย ตรวจสอบดูแลสุขภาพและช่วยซ่อมแซมให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียนและผู้ใช้ เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ชุมชนเคยขอใช้อาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน ส่งผลให้ชุมชนได้ดูแลและร่วมใช้ประโยชน์กับทางโรงเรียน ทำให้มีความรู้สึกร่วมมีส่วนในความเป็นเจ้าของ

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาทุกกิจกรรมและเคยตรวจสอบข่าวสารผลงานของโรงเรียนหลังจากโรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ผลงานดีเด่นของโรงเรียนโดยช่วยประชาสัมพันธ์ด้วยการบอกต่อและแจ้งข่าวสารทางวิทยุกระจายเสียงของชุมชนหรือเสียงตามสายในชุมชนนั้นๆ ส่งผลให้ชุมชนและโรงเรียนมีความเข้าใจตรงกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า เคยมีการตรวจสอบการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนหรือด้านอื่นๆ ด้วยการสอบถามครูผู้สอน ครูประจำชั้น หรือสอบถามโดยตรงกับผู้บริหาร โรงเรียน และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ดูแลด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ หากเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียนจะให้ความร่วมมือกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเต็มความสามารถเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทำให้เข้าใจถึงการดำเนินงานของทางโรงเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 100 กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยภาพรวมจะเป็นความสัมพันธ์เกื้อหนุนกัน เป็นสัมพันธ์ภาพที่ดี มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารประสานงานกันด้วยดี ปัญหาที่พบระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่วนมากเกิดจากการเข้าใจผิด ความไม่เข้าใจ เมื่อมีการประชุมพูดคุยทำความเข้าใจกันก็สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ด้วยดีทุกครั้ง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา กรณีศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษา ในตำบลเขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้และทำวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากรณีศึกษาผลกระทบจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนในตำบลเขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน ในตำบลเขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาในตำบลเขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดย

การสุ่มแบบเจาะจง ด้วยเงื่อนไข เป็นผู้มีประสบการณ์และผู้ปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้ 1) ผู้บริหาร โรงเรียนละ 1 คน รวม 5 คน 2) ครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในตำบลเขาคินเหนือ จำนวน 40 คน 3) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 45 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ใช้แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.1.1 ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ การศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.2 ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษา ในตำบลเขาคินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

3.2 ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมและเป็นการตรวจสอบข้อมูล

3.3 บันทึกการสังเกตในแบบสังเกต ขณะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ แผนที่แสดงที่ตั้งโรงเรียน กลุ่มเป้าหมาย กล้องถ่ายรูป เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพโรงเรียนและสภาพชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเป้าหมาย จากข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลและจากผู้นำชุมชน รวมถึงการเข้าไปศึกษาดูสภาพต่างๆ ด้วยตัวของผู้วิจัยเอง

4.2 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเข้าไปศึกษาบริบทของโรงเรียนและสัมภาษณ์ด้วยตัวของผู้วิจัยเอง

4.3 การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นการเก็บข้อมูลตามประเด็นคำถามในด้านต่างๆ เพื่อการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1 เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1 การจำแนกชนิดข้อมูลตามกรอบงานบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ
ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป

5.1.2 การเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์

5.1.3 การตีความเพื่อสร้างข้อสรุป

5.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 อ่านข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และสรุปประเด็นคำตอบ

5.2.2 จัดกลุ่มคำตอบให้สอดคล้องกับกรอบงานและประเด็นคำถาม

5.2.3 เปรียบเทียบลักษณะกลุ่มเป้าหมายและคำตอบ ทั้งในส่วนเหมือนกันและ

ต่างกัน

5.2.4 หากอธิบายและข้อสรุป เขียนเป็นรายงานเชิงคุณภาพ

5.2.5 นำเสนอโดยวิธีการเชิงพรรณนา

6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนาและสถิติค่าร้อยละ

(Percentage)

สรุปผลการวิจัย

สาระสำคัญของการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลกรณีศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านวิชาการ

ชุมชนไม่มีส่วนร่วมช่วยเหลือหรือสนับสนุนการนิเทศภายใน ไม่มีส่วนร่วมในการจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แต่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนตามโอกาสที่โรงเรียนแจ้งขอความร่วมมือ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายและแผนพัฒนาสถานศึกษาด้านการเรียนการสอน เนื่องจากชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่างๆ จึงไม่มีส่วนร่วมในการบริหารการใช้หลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แต่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดหรือข้อเสนอแนะในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและให้ความเห็นพร้อมทั้งเสนอแนะกิจกรรมที่จะสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน มีส่วนร่วมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยช่วยดูแลระเบียบวินัยและสุขภาพอนามัยของนักเรียน ให้ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการผลงานของโรงเรียนสู่ชุมชนเพราะเห็นว่าจะได้ทราบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนรวมถึงทราบความก้าวหน้าของบุคลากรของตนเองด้วย ซึ่งชุมชนสามารถตรวจสอบและประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนจากผลงานที่จัดแสดงในนิทรรศการ

รวมถึงการเข้าไปเยี่ยมชมห้องเรียนซึ่งคุณครูบางท่านสามารถจัดห้องเรียนได้ดี ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการผลิตสื่อ แต่ยังไม่เคยสนับสนุนการจัดหาสื่อการเรียนการสอน

ผลกระทบด้านวิชาการที่เกิดจากการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนยังไม่มีผลกระทบเพราะชุมชนยังไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมมาก เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ด้านวิชาการ โรงเรียนจึงไม่รู้สึกสูญเสียขวัญและกำลังใจในการทำงานแต่ทางโรงเรียนมีความต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับทางโรงเรียน

แนวทางการแก้ไข โรงเรียนควรเปิดโอกาส สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ โดยให้ความรู้เรื่องหลักสูตรรวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชนถึงบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการที่มีร่วมกัน

ด้านงบประมาณ

ชุมชนไม่มีส่วนร่วมหรือไม่เคยแสดงความคิดเห็นหรือไม่เคยมีการตรวจสอบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ของทางโรงเรียน รวมถึงการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติการใช้ ไม่เคยมีการตรวจสอบการเงินและบัญชีของโรงเรียน ชุมชนไม่เคยเข้ามากำกับ ดูแล หรือตรวจสอบการเงินรวมถึงการจัดทำบัญชี ชุมชนเคยให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะตั้งแต่การวางแผนระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจนกระทั่งการร่วมระดมทรัพยากรด้วยตนเองทั้งด้วยแรงกายและแรงทรัพย์ มีส่วนร่วมจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา ในรูปแบบทุนการศึกษาของนักเรียนและเข้ามามีส่วนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ผลกระทบด้านงบประมาณที่เกิดจากการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน คือการดำเนินงานของโรงเรียน เพราะชุมชนยังไม่เข้าใจถึงระบบบัญชีและการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งมีระเบียบการดำเนินการ ในกรณีการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณจึงมีความล่าช้าบ้างหรือไม่ตรงตามที่แผนการที่วางไว้ชุมชนจะเกิดความหวาดระแวงหรือเกิดข้อสงสัยว่าโรงเรียนมีการบริหารจัดการเงินอย่างไม่โปร่งใส โรงเรียนจึงขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณ

แนวทางการแก้ไข โรงเรียนควรให้ชุมชนร่วมรับรู้และทำความเข้าใจในระบบการจัดทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้างและมีส่วนร่วมในการพิจารณาเลือกซื้อวัสดุ อุปกรณ์หรือสินค้าที่วางแผนการใช้งานไว้ ผู้บริหารหรือโรงเรียนควรมีการแจกแจงรายละเอียดการดำเนินการของงบประมาณให้ชุมชนรับทราบเป็นระยะ โดยละเอียด คอบข้อสงสัยให้ชัดเจนและชี้แจงในประเด็นที่เป็นปัญหาให้ชุมชนได้รับฟังอย่างทั่วถึง

ด้านการบริหารงานบุคคล

ชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดตำแหน่งของโรงเรียน รวมถึงการสรรหาบรรจุและแต่งตั้ง ไม่มีส่วนร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร แต่มีส่วนร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร เคยให้ข้อเสนอแนะด้านวินัยและการรักษาวินัยของครู การส่งเสริมบุคลากรด้านการหาความรู้และการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมด้านวินัยและการรักษาวินัยของบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน ไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะหรือตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูแต่เคยให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะ เรื่องของการพัฒนาตนเองของครูบางคนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ผลกระทบด้านการบริหารงานบุคคลที่เกิดจากการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้การบริหารงานของผู้บริหารเป็นไปด้วยความยากลำบากอันเกิดจากการขาดความสามัคคีขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างคณะครูภายในโรงเรียนหรือบางกรณีอาจส่งผลให้คณะครูขาดความไว้วางใจผู้บริหาร จึงส่งผลกระทบต่อความรู้สึกลดลงเสียขวัญและกำลังใจในการดำเนินงานแก่คณะครูและผู้บริหาร โรงเรียน

แนวทางการแก้ไข จากผลกระทบดังกล่าวโรงเรียนควรมีการประชุมทำความเข้าใจผู้บริหารทำความเข้าใจกับครูผู้สอนที่ถูกระบุว่ามีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือถูกกล่าวหาให้เกิดความเสียหายและแจ้งให้คณะครูให้ทราบอย่างชัดเจนโดยทั่วถึง เปิดโอกาสให้มีการพูดคุยระหว่างคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียนร่วมกันซักถามและร่วมกันช่วยเหลือปรับปรุงให้เกิดความสามัคคี ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวินัยและร่วมกันสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานภายในโรงเรียน

ด้านการบริหารทั่วไป

ชุมชน ไม่เคยเข้ามาตรวจสอบหรือมีส่วนร่วมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนมีส่วนช่วยคิดคั้งหรือดูแลซ่อมบำรุงบางส่วนและมีส่วนช่วยระดมทุนทรัพย์ในการจัดซื้อจัดหา แต่มีการตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่หรือบริเวณโรงเรียน มีส่วนร่วมประสานความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาทุกกิจกรรม และชุมชน มีการตรวจสอบข่าวสาร ผลงานของโรงเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ผลงานดีเด่นของโรงเรียน ตรวจสอบการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนหรือด้านอื่นๆ

ผลกระทบด้านการบริหารทั่วไปที่เกิดจากการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน ในการประสานความร่วมมือ การสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาบางครั้งเกิดข้อผิดพลาดอันเนื่องมาจากความเข้าใจผิดหรือขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารบางประเภท ที่เป็นข้อมูลไม่ถูกต้องก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่โรงเรียนหรือทางราชการ จึง

ส่งผลต่อความรู้สึกสูญเสียขวัญและกำลังใจในการดำเนินงานแก่คณะครู ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการแก้ไข ทางโรงเรียนควรให้ชุมชนได้รับรู้ข้อมูลที่ต้องการและทำความเข้าใจในกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน และชี้แจงวิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ดี เพื่อประโยชน์ของนักเรียน โรงเรียนรวมถึงชุมชน

ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นพ้องกันว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยภาพรวมจะเป็นความสัมพันธ์เกื้อหนุนกัน เป็นสัมพันธ์ภาพที่ดี มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารประสานงานกันด้วยดี ปัญหาที่พบระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่วนมากเกิดจากการเข้าใจผิด ความไม่เข้าใจ เมื่อมีการประชุมพูดคุยทำความเข้าใจกันก็สามารถแก้ไขปัญหา นั้นได้ด้วยดีทุกครั้ง ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีขวัญและกำลังใจในการเกื้อหนุนกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านวิชาการ

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมเมื่อเรียงลำดับการให้ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นมากที่สุด คือ ชุมชนให้ข้อเสนอแนะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดหรือข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและเสนอแนะกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ในส่วนของความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนผู้แทนของท้องถิ่น โดยภาพรวมเมื่อเรียงลำดับการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นได้ว่า เคยให้ความเห็นและเสนอแนะในการจัดนิทรรศการผลงานของโรงเรียนสู่ชุมชน เคยเข้าเยี่ยมชมและให้ความคิดเห็นห้องเรียน การจัดบรรยากาศห้องเรียน ซึ่งผลจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวส่งผลดีมากกว่าผลเสียต่อการบริหารจัดการศึกษาแก่โรงเรียน แสดงให้เห็นว่าการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ที่ระบุไว้ว่า ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และที่สำคัญท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยมีบุคลากรทางการศึกษารวมถึงคณะกรรมการ

สถานศึกษาจะเป็นกลไกเชื่อมโยง นโยบายของรัฐบาลให้เข้ากับชุมชนที่ตั้งของโรงเรียน ไปสู่ ความเป็นพลเมืองดี เป็นพื้นฐานการศึกษาตลอดชีวิต เป็นพื้นฐานอาชีพและเป็นพื้นฐานการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมลักษณ์ ภูคำแสน (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำ การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า งานด้านวิชาการชุมชนมีส่วนร่วมมากในเรื่อง การจัดหาวิทยากรของ ท้องถิ่น การจัดหาหนังสือเรียน การจัดหาทุนให้นักเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อตลอดจนการสอดคล้องดูแลความประพฤติของนักเรียน

ด้านงบประมาณ

โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทาง การศึกษา การจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้จากการระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีส่วน ร่วมในการกำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้งบประมาณซึ่งถือเป็นเงินนอก งบประมาณของโรงเรียน แต่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้งบประมาณที่เป็นเงินงบประมาณของโรงเรียน มีส่วนใน การรับรู้การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนจากการแจ้งในที่ประชุมโดยผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิท โคตรเวียง (2546 : 72) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษาเขต ที่ 4 (เขตคงรัก) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วม ในการให้ข้อเสนอแนะ ให้การสนับสนุนและแสวงหาความช่วยเหลือด้านการเงิน งบประมาณ วัสดุ ทรัพย์สิน อุปกรณ์ต่างๆ และแรงงานเพื่อการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียน ซึ่ง การมีส่วนร่วมดังกล่าว ส่งผลคือความรู้สึกร่วมของชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรใน โรงเรียนทำให้ทุกภาคส่วนที่เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา มีความรู้สึกร่วมเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกคนและโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

ด้านการบริหารงานบุคคล

ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา กล่าวพร้อมกันว่า ชุมชนมีส่วนร่วม ในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนด้านพฤติกรรม บทบาทหน้าที่ของบุคลากร ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่าง ครูผู้สอนกับชุมชนอย่างมาก อันเนื่องจากการให้ความเห็นของชุมชนส่วนใหญ่จะให้ข้อเสนอแนะ เรื่องของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือบทบาทหน้าที่ที่ชุมชนเห็นว่าครูผู้สอนละเลยไม่แสดง บทบาทหรือปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มศักยภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย แก้ว

ศิริ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การเสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

ด้านการบริหารงานทั่วไป

ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา กล่าวพ้องกันว่า ชุมชนมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์และส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อม มีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ มีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนทุกกิจกรรม มีการตรวจสอบข่าวสาร ผลงานของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางโรงเรียน และมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนหรือด้านอื่นๆ ซึ่งจากการมี ส่วนร่วมดังกล่าวของชุมชน ทำให้เกิดผลกระทบต่อข้อมูลข่าวสารบางประการที่ชุมชนไม่เข้าใจ หรือเกิดการเข้าใจผิดในข้อมูลของทางโรงเรียน มีการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดพลาดออกไปก่อให้เกิด ความเสียหายต่อโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครอง ชุมชนหรือสาธารณชนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีกับโรงเรียน ซึ่งปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตขุนหาญ จังหวัด ศรีสะเกษ พบว่า ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่ง ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานและข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนที่ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวนั้น ชุมชนต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของทาง โรงเรียน

จากการศึกษาดังกล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่าในการจัดการศึกษา การให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมด้วยกันนั้น ควรยึดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้เข้ามามีบทบาทในการร่วม วางแผนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมดำเนินการตามบทบาทและความมีสัมพันธ์เชิงราบและ ทุกฝ่ายต้องยอมรับในความรู้ความสามารถให้เกียรติซึ่งกันและกัน เข้าใจ ความหมายและ วัตถุประสงค์เบื้องต้นในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งเหตุดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพใน การจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากกรณีศึกษา ผลกระทบที่เกิดจากการให้อำนาจชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 โรงเรียนควรมีการรายงานผลการดำเนินงานในการจัดการศึกษาคือคณะกรรมการสถานศึกษาและต่อสาธารณชนอย่างค่อเนื่องสม่ำเสมอ

1.2 สถานศึกษาต้องให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ตามที่กฎกระทรวงกำหนดและให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างจริงจัง

1.3 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การออกกระเบียบวินัย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ในสถานศึกษา

1.4 สถานศึกษาควรมีบุคลากรที่มีวุฒิตรงกับงานที่ปฏิบัติ มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาแก่บุคลากรทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 มีการวิจัยปัจจัยที่เอื้อต่อความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนเพื่อลดผลกระทบการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการทำงานของโรงเรียน

2.2 มีการวิจัยความพึงพอใจของชุมชนในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา

2.3 มีการวิจัยรูปแบบการพัฒนาศักยภาพและการมีส่วนร่วมให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดรูปแบบพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). ข้อมูลทั่วไปตำบลเขาคินเหนือ. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : www.Thaitambon.com
- กรมสามัญศึกษา. กองแผนงาน. (2540). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____ . (2548). “คุยกับหมอว่าด้วยเรื่องความเครียด.” วารสารข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา. 25 (2) : 45-46.
- จรินทร์ สีโท. (2550). ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในอำเภอหนองสูงศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจริญ ไวรวิจกุล. (2545). การบริหาร : หลักการ แนวคิด ทฤษฎี. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุรินทร์. อัดสำเนา.
- ชาญชัย แก้วศิริ. (2550). การมีส่วนร่วมบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อังกัฒน์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. การค้นคว้า
แบบอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2541). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ร่วมของชุมชน กับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทรงสิทธิ์ ชื่นชีวิต. (2543). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- ธีรวัฒน์ หมูวิเศษ. (2538). รูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาตามธรรมชาติของ
ผู้บริหารการศึกษาเขตการศึกษา 8. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤกษศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ :
ภาควิชาทดสอบและการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประเสริฐ ทองเกตุ. (2540). การศึกษาตามแนวทางและรูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารการ
ศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามทัศนะของบุคลากร
ทางการศึกษาและเอกชน เขตการศึกษา 12. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 12.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ และ ศิลก พัฒน์วิชัยโชค. (2528). เอกสารชุดการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา
หน่วยที่ 5 – 8. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ. (2543). ปัญหาการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตขุนหาร
จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.” (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74ก.
หน้า 6.
- พิเชษฐ นนท์พละ. (2541). คู่มือสอบเลื่อนตำแหน่งผู้บริหารแนวใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
เอกสารอัดสำเนา.
- พิภพ ธงไชย. (2539). ปฏิรูปการศึกษาเพื่อความแข็งแกร่งของสังคมไทย ในโครงการวิจัย
“ยกเครื่องเมืองไทย จินตนาการสู่ปี 2000”. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พิรุณ เสลานนท์. (2539). การกระจายอำนาจ: ปัจจัยที่มีต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อ
การกระจายอำนาจในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ภานุวัฒน์ ภัคคิงส์. (2542). “ความสัมพันธ์แห่งการเรียนรู้-ประชาชน - ชุมชน กับนโยบายการ
กระจายอำนาจทางการศึกษา : ยุทธศาสตร์หนึ่งในการปฏิรูปการศึกษา”,
วารสารวิชาการ. 34 -37.

- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษา
ประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. อัดสำเนา.
ยูวดี ถนัดคำ. (2543). สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน
ทิมายวิทยา อำเภอทิมาย จังหวัดนครราชสีมา. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บางกอกบลู๊ต็อก.
“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540,”. (2540). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 115
ตอนที่ 35ก. หน้า 10 – 16.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน.
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. (ม.ป.ป). กฎหมายการศึกษา. (เอกสารประกอบคำสอน). บุรีรัมย์ :
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. อัดสำเนา.
- สมิท โคตรเวียง. (2546). การศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษาเขตที่ 4 (เขตคงรัก) อังกัก
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมลักษณ์ ภูคำแสน . (2540). การศึกษาบทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและ
แผนพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- สัมพันธ์ อุปลา. (2541). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษา อังกักสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **ชุดฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูง เล่มที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์ (ร.ศ.พ.).
- สุภางค์ จันทวานิช. (2542). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2541). **เอกสารประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 7. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. "หลักสูตรมาภิบาล."** (2542). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 116 ตอนที่ 63ง. หน้า 2.
- หวน พันธุพันธ์. (2529). **การบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน.** กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- อศุลย์ มะลัยสิทธิ์. (2547). **รูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อนุชา เทวราชสมบูรณ์. (2541). **สภาพการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7. พิษณุโลก : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7.**
- อนง เทล้าธรรมทัศน์. (2543). **วิจัยทัศนคติการปกครองท้องถิ่นและแผนการกระจายอำนาจ.** กรุงเทพฯ : ดีแอลเอส.
- อาคม วัดไธสง. (2547). **หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : ภารกิจการผลิตเอกสารและตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). **การงานการวิจัยการศึกษา แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กฤษสภาคณาพร้าว.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). **การบริหารทักษะและการปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- Craff, R.C. (1988, May). "Community Attitudes toward Education and Levels of Participation in School Affairs," **Dissertation Abstracts International.** 49(7) : 1633 – A
- Jenlink, P.M. (2000). "Since we Bought the Land : Stories of Community in Relation to School," **Dissertation Abstracts International.** 1582 – A
- King, S.P. (1984, December). "The School as a Community : The Importance of School

- Environment” . **Dissertation Abstracts International**. 45(6) : 1593 – A
- Mestenhauser, J. (2000). “ Education for the Future Participatory Research as A link between Non-formal Adult Education and Community Development in Brazil,” **Dissertation Abstracts International**, 1709 – A
- Pollozzi, D.P. (1981). “ A Model for Community Participation in Local School District,” **Dissertation Abstracts International** .Lowa State University. 1418 – A
- Sorbello, A.F. (1978) “ Perception of Actual and Ideal Roles in School Community Relation for Parents of Elementary School Children in Selected School District,” **Dissertation Abstracts International** . Harvard University. 598 – A
- Toy, S.L. (1983). “The Development of school Community Relations Plan for a Small Ruler School District,” **Dissertation Abstracts International**. Lowa State University. 1951 – A

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/๑๔๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน คุณบุญนาค ลิโรสง

ด้วยนายสงัด ศรีเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กรณี : ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาคณะหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ศศ.ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็น ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์โกวิท เชื่อมกลาง)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ ๖๔๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน คุณสุพรรณ เป็นพร้อม

ด้วยนางสัจจ ศรีเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กรณี : ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดมี ผศ.ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็น ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ ดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์โกวิท เข้มกลาง)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ว ๑๔๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน คุณสมศักดิ์ สุขสำโรง

ด้วยนายสจ๊วต ศรีเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กรณี : ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดมี ศศ.ร.อนันต์ชัย หงส์สุวรรณ เป็น ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทิพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์โกวิท เขื่อนกลาง)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/๖๑๔๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน คุณสมเกียรติ เอี่ยมกลิ่น

ด้วยนางสัจด์ ศรีเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กรณี : ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ศส.ดร.อนันต์ชัย หงส์สุวรรณ เป็น ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์โกวิท เขียมกลาง)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๐ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ว ๑๔๖๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน คุณอุทมา ศรีวงษ์ชัย

ด้วยนางสงัด ศรีเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กรณี : ผลกระทบที่เกิดจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาคณะหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ เป็น ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ คำนึงการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ไกววิท เชื่อมกลาง)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง กรณีศึกษาผลกระทบจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงาน ของโรงเรียนในตำบลเขาหินเหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับสัมภาษณ์ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนในตำบลเขาหิน
เหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2548

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เพศ..... อายุ..... ปี วุฒิการศึกษา.....
ประสบการณ์ในตำแหน่ง..... ปี

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลกระทบจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน
ในตำบลเขาหินเหนื่อ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

ด้านวิชาการ

1. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายและแผนพัฒนาสถานศึกษาด้านการเรียนการสอน
หรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร
2. ท่านคิดว่าชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่างๆ มากน้อย
เพียงใด
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการใช้หลักสูตรหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดจากการมีส่วน
ร่วมเป็นอย่างไร
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่อย่างไร ผลที่
เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร
5. ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความเห็น เสนอแนะกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ
ของนักเรียนหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร
6. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิด
จากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร

7. ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร

8. ชุมชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือหรือสนับสนุนการนิเทศภายในหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร

9. ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างบุคคลในชุมชนกับโรงเรียนหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไรผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร

10. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร

ด้านงบประมาณ

11. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดตั้งงบประมาณ วางแผนการใช้งบประมาณหรือไม่อย่างไร

12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร จัดหารายได้ในการจัดการศึกษาหรือไม่อย่างไร

13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบการบริหารพัสดุและสินทรัพย์หรือไม่อย่างไร ถ้ามีผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร

14. ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการ ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไร

15. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษาหรือไม่อย่างไร

16. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์หรือไม่อย่างไร

17. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุหรือไม่อย่างไร ถ้ามีผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร

18. ชุมชนเคยมีการตรวจสอบการเงินและบัญชีของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

19. ชุมชนเคยมีส่วนร่วมในการกำกับ ดูแล หรือตรวจสอบการเงินทั้งในระบบและนอกระบบหรือไม่อย่างไร ถ้าเคยผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร

20. ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้งบประมาณและผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

ด้านการบริหารงานบุคคล

21. ชุมชนมีส่วนร่วมวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งหรือไม่อย่างไร

22. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาบรรจุและแต่งตั้งหรือไม่อย่างไร

23. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

24. ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบุคลากรด้านการหาความรู้และการพัฒนาตนเองหรือไม่อย่างไร
25. ชุมชนมีส่วนร่วมส่งเสริมด้านวินัยและการรักษาวินัยของบุคลากรในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
- ด้านการบริหารทั่วไป**
27. ชุมชนเคยเข้ามาตรวจสอบหรือมีส่วนร่วมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
28. ชุมชนเคยเข้ามาตรวจสอบหรือมีส่วนร่วมส่งเสริมพัฒนางานด้านเทคโนโลยีของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
29. ชุมชนเคยเข้ามาตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่หรือบริเวณโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
31. ชุมชนเคยเข้ามาตรวจสอบกิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
32. ชุมชนมีส่วนร่วมประสานความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาหรือไม่อย่างไร
33. ชุมชนเคยตรวจสอบการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนหรือด้านอื่นๆ หรือไม่อย่างไร
34. ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ดูแลด้านความประพฤติของนักเรียนหรือไม่อย่างไร
35. ชุมชนเคยตรวจสอบข่าวสาร ผลงานของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ผลงานดีเด่นของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
37. ชุมชนเคยเข้ามาตรวจสอบระบบควบคุมภายในของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
38. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระบบควบคุมภายในของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
39. ชุมชนมีส่วนร่วมติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับบุคคลอื่นๆ เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานหรือไม่อย่างไร
40. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง กรณีศึกษาผลกระทบจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงาน ของโรงเรียนในตำบลเขาดินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนใน
ตำบลเขาดินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2548

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เพศ..... อายุ..... ปี วุฒิการศึกษา.....

ประสบการณ์ในตำแหน่ง..... ปี

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลกระทบจากการให้ชุมชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน
ในตำบลเขาดินเหนือ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

ด้านวิชาการ

1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่นหรือไม่
อย่างไร
2. ท่านเข้าไปมีส่วนในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและสนับสนุนกิจกรรมการผลิตสื่อ
และจัดหาสื่อการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจากการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและ
การสนับสนุนของท่านเป็นเช่นไร
3. ท่านเคยเข้าไปเยี่ยมชมห้องเรียนเพื่อดูการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการ
เรียนรู้ของครูและนักเรียนหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นหลังจากการเยี่ยมชมเป็นเช่นไร
4. ท่านเคยให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนเพื่อให้
สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจากการให้
ความเห็นและข้อเสนอแนะของท่านเป็นเช่นไร
5. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
การเข้าไปมีส่วนร่วมเกิดผลอย่างไร

6. ท่านเคยให้ความเห็น ให้ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการผลงานของโรงเรียนผู้ชุมชนหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจากการให้ความเห็นของท่านเป็นเช่นไร

7. ท่านเคยให้ความเห็นข้อเสนอแนะในการประเมินความก้าวหน้าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือไม่ อย่างไร ผลจากการให้ความเห็นของท่านเป็นเช่นไร

8. ท่านเคยให้ความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการของโรงเรียนผู้ชุมชนหรือไม่ อย่างไร ผลจากการที่ท่านให้ความเห็นเป็นเช่นไร

9. ท่านเคยให้ความเห็น ให้ความร่วมมือในการวางแผนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจากการให้ความเห็นและความร่วมมือของท่านเป็นเช่นไร

10. ท่านเคยให้ความเห็น ให้ความร่วมมือในการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองและประชาชนให้เห็นความสำคัญของการศึกษา ผลที่เกิดขึ้นจากการให้ความเห็นและความร่วมมือของท่านเป็นเช่นไร

ด้านงบประมาณ

11. ท่านเคยการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจากการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของท่านเป็นเช่นไร

12. ท่านเคยให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจากการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของท่านเป็นเช่นไร

13. ท่านเคยให้ความเห็น หรือเคยตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจากการให้ความเห็นหรือการตรวจสอบติดตามของท่านเป็นเช่นไร

14. ท่านเคยให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาหรือไม่ อย่างไร ผลจากการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเป็นอย่างไร

15. ท่านเคยให้ความเห็นหรือตรวจสอบระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร ผลที่เกิดจากการให้ความเห็นหรือการตรวจสอบของท่านเป็นอย่างไร

16. ท่านเคยให้ความเห็นหรือตรวจสอบการจัดทำบัญชีการเงินและพัสดุของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร ผลจากการที่ท่านให้ความเห็นหรือตรวจสอบเป็นอย่างไร

ด้านการบริหารงานบุคคล

17. ท่านเคยให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งหรือไม่ อย่างไร ผลจากการให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะของท่านเป็นอย่างไร

18. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการสรรหาบรรจุและแต่งตั้งหรือไม่อย่างไร

19. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

20. ท่านเคยให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะครูด้านการหาความรู้และการพัฒนาตนเองหรือไม่อย่างไร

21. ท่านเคยให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะด้านวินัยและการรักษาวินัยของครู

22. ท่านเคยมีส่วนร่วมส่งเสริมการพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะหรือไม่อย่างไร

23. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติงานของครูหรือไม่อย่างไร

ด้านการบริหารทั่วไป

24. ท่านเคยมีส่วนร่วมพัฒนาหรือตรวจสอบระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

25. ท่านเคยมีส่วนร่วมส่งเสริมพัฒนาหรือตรวจสอบงานด้านเทคโนโลยีของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

26. ท่านเคยมีส่วนร่วมพัฒนาหรือตรวจสอบงานด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

27. ท่านเคยมีส่วนร่วมหรือตรวจสอบกิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

28. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนหรือด้านอื่นๆ หรือท่านเคยตรวจสอบการติดตามให้ความช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

29. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ดูแลด้านความประพฤติของนักเรียนหรือไม่อย่างไร

30. ท่านเคยมีส่วนร่วมเผยแพร่ข่าวสาร ผลงานของโรงเรียนแก่สาธารณชน หรือเคยตรวจสอบข่าวสาร ผลงานของทางโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

31. ท่านเคยตรวจสอบระบบการควบคุมภายใน หรือมีส่วนร่วมในการประเมินผลการควบคุมภายในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

32. ท่านเคยรับทราบรายงานผลการจัดการศึกษาและเคยตรวจสอบผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

33. ท่านเคยมีส่วนร่วมติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานหรือไม่อย่างไร

34. ท่านเคยได้รับผลกระทบจากการตรวจสอบ การมีส่วนร่วม การเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ กับทางโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

35. ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นอย่างไร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายสงัด ศรีเจริญ
วันเกิด	วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2501
สถานที่เกิด	บ้านค้อ ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 62 หมู่ 1 บ้านหลัก ตำบลเขาหินเหนอ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ 31180 โทรศัพท์ 084-4717172
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเขาหินเหนอ ระดับ 8
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านเขาหินเหนอ ตำบลเขาหินเหนอ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2524 ประกาศนียบัตรครุพิเศษมัธยม (พ.ม.) ศึกษาด้วยตนเอง พ.ศ. 2528 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์) อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์